

LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA
LOKALNE AKCIJSKE GRUPE MURA – DRAVA

MAČERT

**LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA
LOKALNE AKCIJSKE GRUPE MURA – DRAVA**

Datum usvajanja:

Udruga: LAG Mura – Drava

Konzultant:

Sadržaj

1. ZNAČAJKE PODRUČJA OBUHVAĆENOG LAG-OM.....	1
1.1. Opće zemljopisne značajke područja	1
1.1.1. Površina i granice područja	1
1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike	3
1.1.3. Kulturna i povijesna baština	4
1.1.4. Prirodna baština – Natura 2000	7
1.1.5. Društvena infrastruktura	8
1.1.6. Komunalna infrastruktura	11
1.2. Gospodarske značajke područja	15
1.2.1. Struktura gospodarstva po djelatnostima.....	15
1.2.2. Analiza poslovanja poduzetnika po djelatnostima	17
1.2.3 Zaposlenost i plaće	17
1.2.4. Vanjskotrgovinska razmjena LAG-a Mura - Drava	18
1.2.5. Obrtništvo	18
1.2.6. Tržište radne snage	19
1.2.7. Poslovne zone	19
1.2.8. Strana ulaganja na području LAG-a.....	20
1.2.9. Turizam.....	21
1.2.10. Poljoprivreda.....	24
1.3. Demografske i socijalne značajke područja	27
1.3.1. Kretanje broja stanovnika po općinama/gradu.....	27
1.3.2. Dobna struktura stanovništva	30
1.3.3. Radno sposobno stanovništvo	30
1.3.4. Demografska kretanja	31
1.3.5. Obrazovna struktura stanovništva.....	32
1.3.6. Školstvo.....	34
1.3.7. Civilno društvo	36

2. SWOT ANALIZA RAZVOJNIH MOGUĆNOSTI PODRUČJA	40
3. RAZVOJNA VIZIJA	45
3.1. Razvojni ciljevi po osima ruralnog razvoja.....	45
3.2. Opis mjera za dostizanje ciljeva uključujući definiranje korisnika i kriterija prihvatljivosti	46
3.3. Očekivani rezultati po mjerama	50
4. STRATEGIJA IZRADE I PROVEDBE	50
4.1. Značajke partnerstva.....	50
4.2. Primjena načela »odozdo prema gore« i sudjelovanje različitih interesnih skupina, uključujući socio-ekonomski ugrožene skupine, žene i mladi u izradi strategije	50
4.3. Plan provedbe i slijed aktivnosti u ostvarenju ciljeva	50
4.4. Sposobnost upravljanja javnim sredstvima	50
4.5. Utjecaj provedbe strategije na okoliš	50
4.6. Izvori financiranja i održivost strategije bez sredstava javne pomoći.....	50
4.7. Procjena broja projekata i potrebnih sredstava za vrijeme trajanja IPARD programa	50
4.8. Praćenje provedbe strategije i mjerenje učinaka provedbe strategije, kriteriji i indikatori za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti.....	50
4.9. Procedura donošenja odluka uključujući proceduru odabira projekata kojima će LAG izdati pismo preporuke i načine sprječavanja sukoba interesa.....	50
4.10. Projekti koji su se provodili/se provode iz drugih izvora financiranja.....	50
5. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA	50

1. ZNAČAJKE PODRUČJA OBUHVAĆENOG LAG-OM

1.1. Opće zemljopisne značajke područja

1.1.1. Površina i granice područja

LAG Mura – Drava na površini od 287,94 km² obuhvaća 7 općina i 1 grad u Međimurskoj županiji (Donja Dubrava, Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan, Kotoriba, Orehovica i Sveta Marija i grad Prelog) te općinu Legrad u Koprivničko-križevačkoj županiji. Na području LAG-a živi 29.083 stanovnika s prosječnom gustoćom naseljenosti od 108,73 st./km². Na cijelom teritoriju LAG-a nalazi se 30 naselja. Međimurska županija nalazi se na krajnjem sjevernom dijelu Republike Hrvatske, a Koprivničko-križevačka županija je njezina susjedna županija na jugoistoku. Područje LAG-a sa sjevera i juga omeđuju rijeke Mura i Drava, koje mu daju specifična prirodna i zemljopisna obilježja. One mu određuju sam naziv, oblik, reljef i prirodne karakteristike. LAG graniči s Mađarskom, a vrlo blizu su i Slovenija i Austrija. Na slici 1. u nastavku prikazane su granice navedenih jedinica lokalne samouprave u Međimurskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji s pripadajućim naseljima.

Slika 1. Grafički prikaz LAG-a s naznačenim granicama jedinica lokalne samouprave

Izvor: REDEA d.o.o.

Slijedi kratki opis pojedinih članica LAG-a Mura – Drava:

Donja Dubrava je smještena u desnom kutu međimurskog trokuta na samoj rijeci Dravi, blizu ušća Mure. U gospodarstvu općine se osjeća zamah privatnog poduzetništva i obrtništva u brojnim djelatnostima, od poljoprivrede, trgovine, proizvodnje obuće, plastike i aluminijske galanterije preko obrade drva, stakla pa sve do ugostiteljskih usluga.

Donji Kraljevec je smješten u središnjem dijelu Međimurske županije. Danas je Donji Kraljevec jedno od većih industrijskih središta u tom dijelu Međimurja. Također, ističe se ispred drugih sredina po razvijenoj poljoprivredi i izraženoj poduzetničkoj aktivnosti.

Donji Vidovec je smješten u središtu istočnog Međimurja na državnoj cesti Čakovec – Koprivnica. Uslužne djelatnosti su u intenzivnom razvoju i Donji Vidovec postaje sve interesantnijom destinacijom za turiste. Donji Vidovec je jedno od najstarijih naselja u Međimurju. Prvi puta se u pisanom dokumentu na latinskom jeziku spominje 1226. godine pod nazivom posjed Bistrec u vlasništvu velikaša Mutimira (Muterin).

Goričan se nalazi u istočnom dijelu Međimurske županije. Stanovništvo naselja bavi se poljoprivredom i obrtništvom, a dio je privremeno zaposlen u inozemstvu ili u poduzećima iz samog Goričana i okolice. Izvan naselja najznačajnija građevna struktura je stalni međunarodni cestovni granični prijelaz I. kategorije, s pripadajućom logistikom, lociran na državnoj autocesti GP Goričan – Zagreb – Rijeka, koja čini osnovu cestovne prometne veze Jadrana sa Srednjom Europom. Sam granični prijelaz je izdvojeni teritorij van naselja, a pripada općini Goričan i granica je između Hrvatske i Mađarske.

Kotoriba se nalazi na krajnjem jugoistočnom dijelu Međimurske županije uz rijeku Muru koja je ujedno i državna granica s Republikom Mađarskom. Razvoj obrta, malog i srednjeg poduzetništva Općina Kotoriba provodi mjerama i instrumentima usmjerenim na izgradnju poduzetničke infrastrukture. Kotoriba je prvo mjesto u Hrvatskoj koje je dobilo željezničku prugu na ovim prostorima, 24. travnja 1860.

Legrad je smješten u sjeverozapadnom dijelu Republike Hrvatske uz rijeke Muru i Dravu i granicu s Republikom Mađarskom. Općina Legrad graniči na jugu s općinama Drnje, Đelekovec i Rasinja, na zapadu s općinom Mali Bukovec u Varaždinskoj županiji, na sjeverozapadu s općinama Kotoriba i Donja Dubrava u Međimurskoj županiji, a na sjeveru s Republikom Mađarskom. U blizini Legrada je pronađeno bogato nalazište zemnog plina, a veliki potencijal ovom mjestu daje nalazište termalnih voda u obližnjem selu Kutnjak.

Orehovica se nalazi u južnom dijelu Međimurske županije uz rijeku Dravu. Gospodarstvo općine uglavnom je orijentirano na poljoprivredu - prvenstveno stočarstvo - a u novije vrijeme razvija se malo i srednje poduzetništvo. Općina Orehovica je općina s relativno malim brojem zaposlenih. Većina stanovnika bavi se poljoprivredom, čak 80% ukupnog broja stanovnika općine.

Grad Prelog je smješten u donjem dijelu Međimurske županije, istočno od autoceste Goričan–Zagreb, uz rijeku Dravu. Gospodarstvo Preloga je izrazito dobro razvijeno. Grad danas ima vrlo razvijenu industrijsku zonu sa puno velikih i uspješnih poduzeća, kao i puno manjih poduzeća i obrtničkih radnji. Slika preloškog gospodarstva je vrlo povoljna kad je gospodarski rast u pitanju, jer dvije trećine istog čini prerađivačka industrija koja je izvezno orijentirana. Prelog je trenutno jedna od rijetkih sredina u Hrvatskoj u kojoj se grade inozemni proizvodni pogoni u Industrijskoj zoni Sjever, najavljuju se novi investitori i sama zona je u fazi proširenja. Danas je Prelog središte donjeg Međimurja.

Sveta Marija je smještena na krajnjem istočnom prostoru Međimurske županije uz rijeku Dravu. Na području općine Sveta Marija djeluju poduzetnici i obrtnici različitih profila djelatnosti i to od trgovine, uslužnih djelatnosti, prerađivačkih i proizvodnih djelatnosti. Važna djelatnost je i poljoprivreda. Na području općine ima rasadnika voćaka i vinove loze, te nekoliko proizvođača voća. Specifičnost ove općine je izrada svetomarske čipke koja predstavlja izuzetnu tradicijsku vrijednost koja se uspjela očuvati na području ove općine.

Podaci o površini, broju stanovnika pojedinih općina/grada, gustoći naseljenosti i pojedinim naseljima LAG-a nalaze se u aneksu 1.

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Područje LAG-a Mura – Drava karakterizira nizinski reljef blago nagnut prema istoku, u smjeru otjecanja glavnih tokova rijeka. Taj je prostor zajednička tvorevina Drave i Mure, odnosno, primjer zajedničkih terasa i aluvija dviju rijeka.

Opće **klimatske značajke** ovog područja određene su pripadnošću prostora široj klimatskoj regiji – Panonskoj nizini, što se očituje vrućim ljetima i hladnim zimama. Srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C. Topli dio godine u kojem je srednja temperatura viša od godišnjeg prosjeka traje od sredine travnja do sredine listopada i poklapa se s vegetacijskim razdobljem.

Ovo područje je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70%. U godišnjem hodu minimum se javlja u travnju (69-74%), a maksimum u studenom ili prosincu (85-86%). Na području županije godišnje ima oko 40 do 60 dana s maglom, pri čemu se u siječnju javlja oko 10 dana s maglom, dok se u ljetnim mjesecima pojavljuje rijetko ili izostaje.

Mraz se javlja od rujna do svibnja, pri čemu je najopasniji onaj koji se pojavi u vegetacijskom razdoblju. Tuča se javlja prosječno jednom godišnje, a s najvećom se vjerojatnošću može očekivati da se to dogodi u razdoblju između svibnja i srpnja.

Na teritoriju LAG-a najviše se izdvajaju sljedeći tipovi tla:

- treset i mulj - uz Muru,
- pijesci i šljunkovito - uz Dravu

U porječju Trnave, razvila su se starija aluvijalno-močvarna tla na silikatnom šljunku. To su najneplodnija od svih tla, pa se znatnim dijelom koriste kao prirodne livade i pašnjaci. Pomicanjem korita Drave sa sjevera prema jugu nastali su nanosi šljunka i pijeska, a iznad njih su se nataložili ilovasti i pjeskovito-ilovasti nanosi. Najvećim dijelom su u uzgoju kukuruz i strne žitarice, dok su niži dijelovi ostavljeni za livade, a prostori s plitkim tlima (šljunak je blizu površine) prepušteni su za pašnjake. Na mjestima gdje su ova tla duboka i ilovastog sastava znatne su plodnosti, pa se mogu smatrati najplodnijim tlima.

U istočnom dijelu LAG-a, malo podalje od toka Drave i Mure, formirala su se na novijim murskim sedimentima aluvijalno-močvarna glinasto-ilovasta tla. Jako su humusna, relativno velike potencijalne plodnosti, pa se veći dio obrađuje, a ostalo su prirodne livade. Uz tok Mure nastala su aluvijalno-močvarna tla – glinasta tla. Koriste se više kao oranice, a manje kao prirodne livade i pašnjaci.

1.1.3. Kulturna i povijesna baština

Područje LAG-a Mura-Drava ima značajan broj kako kulturnih spomenika, tako i živih oblika kulturnih aktivnosti. Folklorne skupine održavaju i promiču tradiciju folklor, pjesme i plesa brojnim događanjima i manifestacijama tijekom godine. Njima treba pridodati i sve sadržaje vezane uz kulturu života i rada, s osobitim naglaskom na nematerijalna kulturna dobra.

Usprkos značajnom potencijalu, kulturna dobra samo se u maloj mjeri koriste u turističke svrhe, a uz to, velik problem predstavlja i nedostatak inventarizacije i valorizacije kulturno-povijesnog naslijeđa, devastacija i neodržavanje kulturne i graditeljske baštine, kao i arheoloških nalazišta. Dodatan problem je odumiranje kulture i tradicije nacionalnih manjina zbog nedostatka resursa za njihovo ciljano očuvanje i promociju putem različitih instrumenata.

1.1.3.1. Etno zbirke i muzeji

Bogatstvo narodnih nošnji, prikazi narodnih običaja i drugo etnografsko blago mogu se doživjeti u zbirkama udruga u Kotoribi i Svetoj Mariji te u etnografskoj zbirci dr. Juraj Kolarić u Donjem Hraščanu. Građa ovih zbirki uglavnom nije katalogizirana.

Etnografska zbirka dr. Juraj Kolarić u Donjem Hraščanu sastoji se od šest zgrada koje tvore jednu kompaktnu cjelinu na imanju koje nosi naziv „Bohnecov grunt“. Bogata etnografska zbirka sadrži predmete ne samo iz Međimurja i Hrvatske, nego i iz cijelog svijeta.

Etno zbirka Stari farof u Kotoribi sadrži stare etno predmete koje su za potrebe stalne izložbe u zgradi starog farofa prikupljale kotoripske žene okupljene u Društvu žena Kotoriba. Riječ je

o izložbi izvorne građe namještaja, posuđa, odjeće, ukrasa i opreme interijera tradicionalnih gospodarskih i kotoripskih kuća na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće.

Zavičajna zbirka Josip Hunjadi u Svetoj Mariji smještena je u prostorijama Doma kulture i sadrži oko 1300 starinskih predmeta, uglavnom odjeće, ratarskog oruđa, namještaja i sl. Za izložbu ovog opsega potrebno je naći adekvatan, stalan prostor.

Virtulani muzej tradicijske glazbe Međimurja predstavlja virtualnu bazu tradicijske glazbe, bazu podataka glazbenika i diskografskih izdanja te bazu podataka obrađivača i skladatelja. Iako su neki dijelovi virtualnog muzeja još u izradi, ova zbirka prvi je hrvatski portal te vrste koji na jednom mjestu objedinjava brojne entomuzikološke sadržaje. Dostupan je na internetskoj stranici <http://mtraditional.com/>.

Centar dr. Rudolf Steiner

Dr. Rudolf Steiner, svjetski poznati filozof, utemeljitelj antropozofije, waldorfske pedagogije, biološko-dinamičke poljoprivrede, eiritmije, antropozofske medicine i organske arhitekture, rođen je u Donjem Kraljevcu. U mjestu se može razgledati njegova rodna kuća, a 2008. godine osnovan je i Centar dr. Rudolfa Steinera. Centar se prvenstveno bavi organizacijom stručnih seminara i predavanja iz područja biodinamičke proizvodnje hrane.

Cesta tradicije

Područjem LAG-a Mura–Drava (izuzev područja općine Legrad) prolazi Cesta tradicije koja daje zoran prikaz obrtničke baštine tog kraja. Povezuje desetak radionica tradicionalnih zanata (lončar, pletač šibe, drvorezbar, vrtlar u tradicijskom vrtu, tkalja, rezbar pokladnih maski, kuhar tradicijskih jela, mlinar na riječnom mlinu, ispirači zlata), a osim razgledavanja, posjetitelji se u radionicama mogu aktivno uključiti u rad obrtnika te izraditi suvenir ili uporabni predmet vlastitim rukama. „Cesta“ i objekti označeni su smeđom turističkom signalizacijom.

1.1.3.2. Zaštićeni spomenici kulture

Na području LAG-a Mura–Drava postoji ukupno 45 spomenika kulturne baštine koji su uvedeni u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Navedeni spomenici kulturne baštine u Registar su uvedeni kao nepokretna ili pokretna kulturna dobra, materijalna ili nematerijalna, pojedinačno ili kao zbirke.

Zaštićena materijalna kulturna dobra

Pri materijalnim kulturnim dobrima zaštićenim prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske uglavnom je riječ o sakralnim objektima, uz nekoliko arheoloških lokaliteta. Popis zaštićenih kulturnih dobara po naseljima nalazi se u aneksu 2.

Zaštićena nematerijalna kulturna dobra

Od **nematerijalnih kulturnih dobara** zaštićena je izrada tradicijske svetomarske čipke koja je registrirana i pri hrvatskom Zavodu za intelektualno vlasništvo te nosi oznaku izvornosti. Zatraženo je i uvrštavanje svetomarske čipke kao zaštićenog nematerijalnog kulturnog dobra na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Uz svetomarsku čipku, i svetomarska mikrotoponimija je jedno od nematerijalnih dobara s popisa Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Na UNESCO-vu listu zaštićene nematerijalne baštine uvršten je medičarski obrt sjeverne Hrvatske (u Donjem Vidovcu djeluje jedan od posljednjih licitara u Međimurju).

1.1.3.3. Graditeljska baština

Graditeljska baština velikim se dijelom odnosi na sakralne objekte, i to na crkve, župne kurije (poput one iz razdoblja baroka u Donjem Vidovcu) te pilove i kapelice, od kojih su neki navedeni ranije u kategoriji zaštićenih spomenika. Što se tiče svjetovnog graditeljstva, u naseljima na području LAG-a važno je izdvojiti stare zgrade škola i domove kulture, zatim tradicijske kuće, građevinu za kuhanje šibe u Donjem Vidovcu, kovačnice, brijačnice, mlinove, „štacune“. Velik dio tih objekata potrebno je obnoviti i oživjeti primjerenim sadržajima kako bi se iskoristio njihov potencijal u turističke svrhe i kao doprinos kulturnom životu zajednice.

1.1.3.4. Kulturne i druge manifestacije

Manifestacije najrazličitijih sadržaja, od kulturnih do onih vezanih uz sport i zdravlje, najbrojnije su na području samog grada Preloga. U aneksu 3 nalazi se popis kulturnih i drugih manifestacija na području LAG-a Mura - Drava.

1.1.3.5. Udruge u kulturi

Prema podacima Registra udruga Republike Hrvatske na području LAG-a postoji 28 kulturnih udruga. Uglavnom sve općine kao najznačajnije udruge u kulturi izdvajaju svoje KUD-ove, koji su vrlo često glavni nosioci regionalnog i lokalnog identiteta kraja. Dramska sekcija KUD-a Donji Vidovec kvalitetom je uvrštena među vodeće sekcije Hrvatske, a u svojim redovima ima i najboljeg glumca-amatera Hrvatske. Spominju se i puhački orkestri, udruge vezilja te udruge žena i udruge mažoretkinja.

Preloška kulturna scena je nešto bogatija, pa obuhvaća i udruge usmjerene na kazališno i likovno stvaralaštvo.

Za Sv. Mariju vrlo je značajna udruga Svetomarska čipka koja se prvenstveno bavi promocijom zaštićenog izvornog dobra općine – svetomarske čipke.

1.1.3.6. Ostali kulturni resursi

Grad Prelog izdaje *Pikač*, humorističko-satirički list koji izlazi jednom godišnje, jedan od rijetkih humoristično-satiričkih listova u Hrvatskoj. List ima bogatu tradiciju i izlazi od 1939. godine.

1.1.4. Prirodna baština – Natura 2000

Područje LAG-a ima bogatu prirodnu baštinu i krajobraznu raznolikost. U kultiviranom krajobrazu LAG-a izdvaja se krajobraz Mure i Drave.

Rijeke Mura i Drava su područja izuzetnih prirodnih vrijednosti ne samo na području LAG-a, već i na regionalnom, nacionalnom i europskom nivou. Ovi riječni tokovi čine cjelovito područje koje se, osim unutar teritorija Republike Hrvatske, proteže kao prekogranični riječni ekološki sustav u susjednim državama te u uzvodnim i nizvodnim zemljama slijeva. Rijeke Mura i Drava među posljednjim su doprirodnim tokovima nizinskih rijeka u srednjoj Europi, a karakterizira ih visoka razina biološke raznolikosti.

Posebice su značajna vlažna staništa koja spadaju u najugroženija: poplavne šume, vlažni travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita i meandri, sprudovi i strme odronjene obale u kojima se gnijezde strogo zaštićene vrste.

1.1.4.1. Zaštićene prirodne vrijednosti na području LAG-a

U aneksu 4 dan je prikaz zaštićenih prirodnih vrijednosti na području LAG-a Mura- Drava sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05, NN 139/08, NN 57/11).

1.1.4.2. Nacionalna ekološka mreža, Natura 2000

Uspostava ekološke mreže dio je obveza Republike Hrvatske u sklopu procesa pristupanja Europskoj uniji, odnosno provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Zakonom o zaštiti prirode (NN 162/03) propisana je i **nacionalna ekološka mreža** koja obuhvaća ekološki važna područja od međunarodne i nacionalne važnosti. Nacionalna ekološka mreža predstavljat će dio **Sveeuropske ekološke mreže (PEEN)** koju izrađuje Europski centar za zaštitu prirode. Vrijedna priroda na području LAG-a obuhvaćena je “Nacionalnom ekološkom mrežom” (NN 109/07) nad kojom nadzor i upravljanje obavljaju javne ustanove. Ekološka mreža predstavlja sustav funkcionalno povezanih područja važnih za očuvanje divljih svojiti i stanišnih tipova. Tu je svakako potrebno spomenuti divlje svojite i stanišne tipove na širem području Drave (riječni rak, vidra, mali vretenac, gatalinka, piškur, vlažni travnjaci, poplavne šume itd.) te širem području rijeke Mure (kockavica, sabljarka, crnka itd.) koji se protežu cijelim LAG-om.

Određeni (najvrjedniji) dijelovi nacionalne ekološke mreže će postati dijelovi Nature 2000. Službeno proglašenje područja Natura 2000 očekuje se s ulaskom Hrvatske u Europsku uniju.

Uspostavom nacionalne ekološke mreže uspostavljeni su i mehanizmi kontrole tj. postupanja u slučaju planiranja bilo kakvog zahvata na području iste. Područje LAG-a obuhvaćeno ekološkom mrežom pod nadzorom je javnih ustanova koje ističu da je potrebno dodatno označavanje pojedinih staništa/područja, pojačani nadzor na terenu te prije svega edukacija ljudi.

Problemi	Potrebe
Nedovoljno istražena baština, nepostojanje baze podataka o kulturnoj, povijesno i prirodnoj baštini na razini LAG-a.	Popisivanje kulturne, povijesne i prirodne baštine, izrada baze
Djelomično neadekvatna zaštita/očuvanje sakralnih objekata, spomenika kulture, arhitektonske i graditeljske baštine.	Potrebno provoditi sustavnu sanaciju, restauraciju, uređenje kulturne, arhitektonske i graditeljske baštine.
Nedostatak prostora za promociju i očuvanje materijalne i nem. tradicijske baštine, etno-zbirke i sl.	Osiguranje i uređenje prostora za etnozbirke i tradicijsku baštinu.
Nedostatno iskorišten potencijal kulturne, povijesne i prirodne baštine.	Planiranje, osmišljavanje i provedba ciljane promocije u svrhu iskorištenja potencijala kulturne, povijesne i prirodne baštine.
Prijetnja istrebljenju zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta, degradacija staništa.	Osigurati staništa zaštićenih vrsta, educirati ljude, provesti revitalizaciju staništa (riječnih rukavaca, livada, pašnjaka).
Nedovoljno očuvanje kulturne tradicije nacionalnih manjina (osobito mađarske i romske nacionalne manjine).	Osiguranje sredstava i prostora za prezentaciju kulture života i rada manjina.
Nepostojanje plana upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima.	Izrada plana upravljanja.
Velik broj prekršaja i kaznenih djela vezanih uz prirodu.	Jačanje nadzorne službe ustanove kroz zapošljavanje nadzornika prirode, edukacija stanovništva LAG-a u cilju smanjenja prekršaja i kaznenih djela.
Nedovoljna podrška radu kulturnih udruga.	Sustavno planirati i financijski pomagati djelovanje kulturnih udruga.
Nedovoljna svijest lokalnog stanovništva o važnosti kulturnog naslijeđa.	Afirmirati lokalnu kulturnu baštinu u javnosti, s naglaskom na mlađu populaciju (kroz medije, nakladničku djelatnost, edukacije i školama i sl.).
Nedovoljne kompetencije djelatnika u kulturi u smislu modernog pristupa upravljanja i promocije kulturne i povijesne baštine.	Jačanje kapaciteta djelatnika u kulturi, edukacija ljudi koji će planirati i provoditi promocije.

1.1.5. Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura kao skupina središnjih uslužnih funkcija, povezanih s razvitkom i razmještajem svojih korisnika, tj. stanovništvom, zadovoljavajuće je razvijena te time čini osnovnu pretpostavku razvoja svih segmenata društveno-gospodarskog razvoja, podizanja kvalitete života te jačanja konkurentnosti područja LAG-a. U nastavku je opisana društvena

infrastruktura LAG-a koja se odnosi na javnu upravu, odgoj i obrazovanje, vjerske zajednice, zdravstvo i socijalnu skrb te kulturu i sport.

1.1.5.1. Javna uprava

LAG Mura – Drava sačinjavaju JLS-ovi s područja 2 jedinice područne (regionalne) samouprave – županije i to Međimurske županije i Koprivničko-križevačke županije. Jedinice područne (regionalne) samouprave obavljaju poslove od područnog (regionalnog) značenja, a osobito poslove koji se odnose na školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

LAG obuhvaća 9 jedinica lokalne samouprave od čega 8 općina i 1 grad. Jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu.

Svaka jedinica lokalne i regionalne samouprave ima internetske stranice na kojima objavljuje osnovne informacije vezane uz svoj djelokrug rada te novosti vezane uz teritorij koji pokriva. Osim toga, većina općina ima svoja službena općinska glasila koja uglavnom izlaze jednom ili dva puta godišnje i donose novosti o gospodarskim događanjima, manifestacijama, udrugama ili pak važnim osobama s područja općine.

U posljednjih 5 godina povećani je interes JLS-ova za sudjelovanjem u projektima financiranim iz sredstava EU. Najveći dio projekata na kojima su sudjelovali JLS su financirani iz prekograničnih programa za Sloveniju i Mađarsku.

1.1.5.2. Odgoj i obrazovanje

Na području LAG-a postoji 8 dječjih vrtića koji djeluju u 12 naselja, a koje polazi 473 djece, zatim 10 osnovnih/matičnih i 9 područnih škola koje pohađa 2307 djece, a u Donjem Kraljevcu i Orehovici djeluju i područni odjeli osnovnih umjetničkih škola koje pohađa 66 učenika. U gradu Prelogu djeluje srednja škola s 9 usmjerenja i 507 učenika, što je ujedno i jedina srednja škola na području LAG-a.

1.1.5.3. Vjerske zajednice

Na području LAG djeluju rimokatolička i evangelička (Legrad) vjerska zajednica, a na području općine Orehovica registrirana je i scijentološka crkva.

1.1.5.4. Zdravstvo i socijalna skrb

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo na području LAG-a djeluje 14 ambulanti/ordinacija opće prakse i 12 stomatoloških ordinacija. Bolničke usluge stanovnici LAG-a koriste u Županijskoj bolnici u Čakovcu, odnosno u Općoj bolnici u Koprivnici. Hitna medicinska pomoć organizirana je u županijske Zavode za hitnu medicinu. Mrežu hitne medicine na području LAG-a čini 5 T1 timova u ispostavi ZZHM Međimurje županije u Prelogu, te 5T1 timova i 5 T2 timova u Koprivnici (ZZHM Koprivničko-križevačke županije).

Na području LAG-a djeluje 7 ustanova socijalne skrbi – 2 doma za psihički oboljele odrasle osobe (Kotoriba i Orehovica) i 5 privatnih domova za starije i nemoćne osobe (Prelog, Hodošan, Goričan, Donji Kraljevec, Otok) s ukupno 433 štićenika.

Svojim aktivnostima područje LAG-a pokrivaju Centar za socijalnu skrb Čakovec sa svojim ispostavama, kao i Centar za socijalnu skrb Koprivnica.

1.1.5.5. Kultura i sport

Domovi kulture i društveni domovi

Svaka općina, odnosno svako naselje na području LAG-a ima vlastiti društveni dom/dom kulture koji služi kao centar društvenog i kulturnog života, u kojima se održavaju razne priredbe i manifestacije i/ili koje služe kao prostor za rad udrugama civilnog društva. U 29 naselja obuhvaćenih LAG-om postoji ukupno 30 domova kulture i /ili društvenih domova od kojih je jedan prenamijenjen u prostor za sportske sadržaje. Društveni domovi u većini slučajeva datiraju iz sredine 90-tih godina te u skladu s time većinu njih treba adaptirati i/ili modernizirati kao bi ispunili zahtjeve infrastrukturnog „nositelja“ društvenog i kulturnog života.

U kontekstu domova kulture, potrebno je izdvojiti Dom kulture Prelog u kojem se odvijaju kino predstave, kazališne predstave, koncerti i mnoge priredbe. Dom je temeljito preuređen 2000. godine te predstavlja svojevrsno kulturno „središte“ ovoga LAG-a.

Ribički i lovački domovi

Ovisno o postojanju i aktivnosti sportsko–ribolovnih udruga, kao i lovačkih društava na području naselja, izgrađeni su i ribički, odnosno lovački domovi. Ukupno na teritoriju LAG-a postoji 13 ribičkih i 8 lovačkih domova u kojima se održavaju manifestacije i događanja vezani uz djelokrug rada udruga.

Sportski sadržaji

Sportska infrastruktura najzastupljenija je u vidu nogometnih igrališta koje ima gotovo svako naselje (ukupno 26 nogometnih igrališta), zatim slijede privatni i javni teniski tereni, njih ukupno 8, te veći broj rukometnih i/ili košarkaških igrališta. Ono što prema podacima sa terena nedostaje su dobro i kvalitetno opremljena dječja igrališta.

Od sportskih sadržaja svakako je potrebno izdvojiti Speedway stadion Milenium u Donjem Kraljevcu, područje „Marine“ u Prelogu uz koju se nalazi i zmajarski klub „Rode“, područje

Šoderice u blizini Legrada, te sportske sadržaje novoizgrađenog Sportsko-rekreacijskog centra DG Sport u Prelogu.

Knjižnice

Osim u sklopu osnovnih škola, na području LAG-a djeluju 3 knjižnice (u Kotoribi, Prelogu i Goričanu), te bibliobusne službe Međimurske i Koprivničko-križevačke županije.

Problemi	Potrebe
Neadekvatno uređenje ili nedostatni prostori pojedinih škola i vrtića.	Potrebno opremiti škole i vrtiće, dograditi i/ili obnoviti.
Veliki gubici i troškovi energenata u objektima javne namjene.	Potrebno obnoviti i izvesti zahvate u svrhu povećanja energetske efikasnosti.
Neadekvatni prostori za organizaciju manifestacija i drugih oblika javnog života.	Potrebna obnova pojedinih domova kulture/društvenih domova u svrhu održavanja manifestacija.
Nepostojanje prostora/neadekvatni prostori za organiziranje sportskih događanja, bavljenje sportom i rekreacijom.	Izgradnja sportskih dvorana, obnova igrališta i sportskih terena, naročito dječjih igrališta.
Otežana/ograničena dostupnost prostora javne namjene osobama s invaliditetom.	Potrebna je prilagodba prostora javne namjene osobama s invaliditetom.
Neadekvatni prostori za pružanje zdravstvene i socijalne skrbi (ambulante, domovi za starije i nemoćne).	Potrebna obnova i povećanje kapaciteta prostora zdravstvene i socijalne skrbi (ambulante, domovi za starije i nemoćne).
Otežano djelovanje pojedinih udruga uslijed nedostatka prostora za rad, nedovoljno financijskih sredstava.	Osiguranje financijske potpore za djelovanje udruga i prostora za njihov rad.
Nedostatni kapaciteti postojećih domova za starije i nemoćne.	Zainteresirane za otvaranje privatnih domova za starije i nemoćne osloboditi od plaćanja komunalne naknade i sl.
Nedostatak sadržaja izvannastavnih aktivnosti za osnovnoškolski uzrast.	Osiguravanje sredstava i prostora za provođenje izvanškolskih aktivnosti.
Nedovoljno poticanje mladih na bavljenje sportom i društveno korisnim radom.	Organiziranje radionica, edukacijskih skupova i seminara za mlade i one koji se bave mladima i djecom.

1.1.6. Komunalna infrastruktura

Razvoj infrastrukture jedno je od osnovnih pitanja ruralnog razvoja koje utječe na kvalitetu života i rada stanovnika, a ujedno je i preduvjet razvoju općenito. Područje LAG-a ima dobro razvijenu „fizičku“ infrastrukturu, s time da su značajne investicije potrebne u dijelu koji se odnosi na odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda jer je samo na području općina Donji Kraljevec i Kotoriba te grada Preloga u manjem ili većem dijelu izgrađena kanalizacijska mreža.

U nastavku je prikazano stanje vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja, zatim elektroopskrbe, plinoopskrbe, te prometa i prometne infrastrukture na području LAG-a.

1.1.6.1. Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje

Javni vodoopskrbni sustav opskrbljuje svih 29 naselja. Izgrađenost sustava je vrlo visoka, iznosi više od 90% posto. Sustavom na području LAG-a upravljaju Međimurske vode d.o.o. Čakovec, u vlasništvu svih jedinica lokalne samouprave u Međimurju, a na području Legrada GPK Komunalac d.o.o.

Kanalizacija je dijelom izgrađena samo u općinama Donji Kraljevec i Kotoriba te u gradu Prelogu. Na teritoriju ostalih općina nema izgrađene kanalizacije. Zbog izrazito negativnog utjecaja direktnog ispuštanja otpadnih voda u vodotoke na kvalitetu podzemnih voda i vodotoka, ne odobrava se daljnja izgradnja kanalizacijskoga sustava bez istovremene izgradnje sustava za pročišćavanje otpadnih voda.

Osnovni podaci o javnom vodovodu dostupni su u aneksu 5.

1.1.6.2. Elektroopskrba

Glede sustava za distribuciju električne energije, na području LAG-a, Elektra Čakovec odnosno Elektra Koprivnica nadležne su za njegovo vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju. Teritorijalna nadležnost Elektre Čakovec poklapa se s granicama Međimurske županije te se time odnosi na naselja LAG-a u MŽ, odnosno Elektre Koprivnica s granicama Koprivničko-križevačke županije te se u kontekstu LAG-a odnosi na Legrad.

Na području LAG-a nalaze se hidroelektrane HE Dubrava koja se proteže na području triju županija, Međimurske, Varaždinske i Koprivničko-Križevačke. Ukupna snaga iznosi 76 MW, s prosječnom godišnjom proizvodnjom 349 GWh (na bazi 1990.-2011.).

Izgrađenost postojeće elektroenergetske infrastrukture i njezini kapaciteti zadovoljavaju trenutačne potrebe potrošnje. Dinamiku razvoja sustava diktirat će prije svega potrebe kupaca utvrđene kontinuiranim praćenjem stanja u sustavu, kao i okviri raspoloživih financijskih sredstava za realizaciju planova ulaganja.

Određeni investicijski zahvati (kapitalni) grade se za potrebe dugoročnoga razvoja s ciljem osiguranja raspoloživosti energije i snage na određenom većem području, a njihova izgradnja planirat će se u skladu sa Studijom razvoja za narednih 20 godina i ukazanim potrebama potrošnje. Dugoročni razvoj usmjerava se prema tronaponskom sustavu 110/20/0,4 kV.

1.1.6.3. Plinoopskrba

U svim naseljima LAG-a izgrađena je mreža opskrbe i distribucije prirodnog plina.

Za naselja LAG-a koja pripadaju Međimurskoj županiji opskrbu plinom obavlja javno poduzeće Međimurje plin d.o.o., dok za naselja općine Legrad odnosno ona u Koprivničko-križevačkoj županiji to čini GPK Komunalac d.o.o.

Uzevši u obzir gore navede podatke i privremene podatke o broju kućanstva iz Popisa stanovništva 2011. (konačni podaci neće biti dostupni do kraja 2013.) postotak kućanstava priključenih na plinsku mrežu iznosi oko 65%.

U aneksu 6 nalaze se podaci o opskrbi plinom na području LAG-a.

1.1.6.4. Promet i prometna infrastruktura

Cestovni promet

Na području LAG-a ukupno je izgrađeno 156 km cesta sa suvremenim kolnikom te 35,22 pješačko-biciklističkih staza (dužina županijskih i lokalnih cesta na području LAG-a prikazana je u aneksu 7).

Budući da dosadašnji javni prijevoz ne udovoljava u potpunosti potrebama stanovništva, stanovnici radije pribjegavaju vlastitom prijevozu, što je s gledišta energetske učinkovitosti izrazito nepovoljno. Sustav javnoga prijevoza putnika ne razvija se te ne može odgovoriti suvremenim izazovima razvitka gospodarstva i cijeloga društva.

Željeznički promet

Željeznica je povijesno imala izrazito važan utjecaj na razvoj ovog područja. Područjem LAG-a prolazi pruga od značaja za međunarodni promet M501 (MG 3) Državna granica (Mursko Središće) – Čakovec – Kotoriba – Državna granica (Murakeresztúr).

Unatoč suprotnim trendovima na europskoj razini, u novije vrijeme željeznički promet gubi na važnosti, što je intenzivirano gubitkom važnosti koridora koji prolaze područjem LAG-a, ukidanjem željezničkih linija te nedovoljnim ulaganjima u željezničku infrastrukturu.

Problemi	Potrebe
Zagađenje okoliša, voda i tla uslijed neizgrađenog sustava odvodnje (djelomično je izgrađen na području 3 općine).	Izgradnja cjelovitog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.
Nisu postignuti uvjeti sigurnosti prometa za sve sudionike.	Izgraditi pješačke i biciklističke staze, osiguranje prijelaza cesta – postavljanje svjetlećih prometnih signalizacija kod škola i vrtića.
Neadekvatni kolnici županijskih i lokalnih cesta.	Obnova i proširenje kolnika.
Neadekvatno održavanje nerazvrstanih cesta.	Obnova i proširenje nerazvrstanih cesta.
Prijelazi ceste preko željezničke pruge nisu adekvatno osigurani.	Postavljanje automatskih polubranika na prijelazima ceste preko željezničke pruge.
Nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije.	Poticati uvođenje obnovljivih izvora energije, naročito u objekte javne namjene.
Sustav javnog prijevoza nije usklađen s potrebama lokalnog stanovništva.	Uvođenje više autobusnih i željezničkih linija u skladu sa potrebama lokalnog stanovništva.

1.2. Gospodarske značajke područja

Područje LAG-a može se smatrati gospodarski dobro razvijenim, s gotovo 500 aktivnih trgovačkih društava te 340 poslovnih subjekata u obrtu. Prema broju trgovačkih društava dominantne gospodarske djelatnosti su trgovina i prerađivačka industrija, ali treba imati na umu činjenicu da je poljoprivreda tradicionalno zastupljena djelatnost (u različitim pravnim oblicima registracije poduzetnika u poljoprivredi) te predstavlja značajnu gospodarsku granu LAG-a. Prerađivačka industrija je najveća snaga gospodarstva LAG-a koja zapošljava najveći broj ljudi, ostvaruje najveće prihode i dobit. Također, prerađivačka industrija je izvozno orijentirana što znači da se primjenjuju konkurentne tehnologije i proizvode proizvodi više dodane vrijednosti, a izveznoj orijentaciji svakako doprinosi i povoljan prometno-geografski položaj LAG-a.

Gospodarski predvodnik LAG-a je grad Prelog koji dominira značajem i udjelom u gospodarskoj aktivnosti LAG-a. Većim brojem poduzetnika i veličinom prihoda izdvaja se i Donji Kraljevec.

Veliki dio gospodarske aktivnosti obavlja se unutar poslovnih zona od kojih su pojedine osobito uspješne (npr. Gospodarska zona Sjever – Prelog) i pravi su model razvoja za postojeće i buduće poslovne zone na području LAG-a. Značajan doprinos razvoju gospodarstva daju i strana ulaganja od kojih je nekoliko izuzetno značajno i po broju otvorenih radnih mjesta i tehnologijama koje se koriste u proizvodnom procesu.

Gospodarske značajke LAG-a odnose se na prikaz strukture poduzetništva i analizu poslovanja poduzetnika po djelatnostima, zatim prikaz zaposlenosti i plaća, vanjskotrgovinske razmjene, stanja u obrtništvu, tržišta radne snage te poslovnih zona i stranih ulaganja.

Poljoprivreda i turizam dodatno su obrađene zasebnim poglavljima jer je je njihovo područje obuhvata znatno šire i kompleksnije te se vezuju na drugačije izvore podataka.

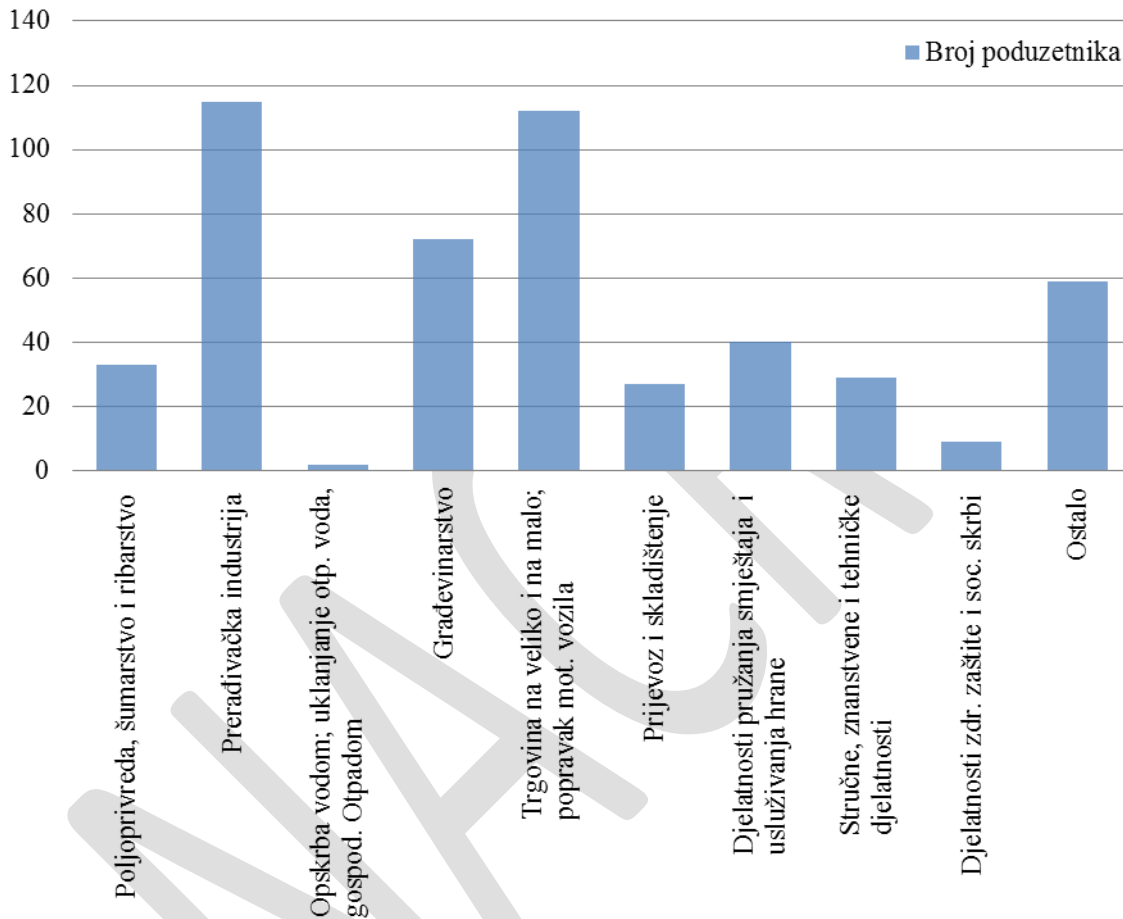
1.2.1. Struktura gospodarstva po djelatnostima

Prema podacima FINA-e (temeljem zaprimljenih financijskih izvještaja za 2011. godinu u Registar godišnjih financijskih izvještaja) na području LAG-a Mura-Drava u 2011. g. poslovalo je 498 poduzetnika, obveznika poreza na dobit.

Promatrano prema mjestu sjedišta poduzetnika vidljivo je da je gospodarska aktivnost najintenzivnija u gradu Prelogu koji se s 213 poduzetnika (43% od ukupnog broja poduzetnika) na području LAG-a pozicionira kao njegovo gospodarsko središte. Općina Donji Kraljevec s 83 poduzetnika (16,67%) također se izdvaja kao gospodarski značajnije područje. U skupinu općina za koje se može reći da imaju relativno mali broj poduzetnika spadaju Donji Vidovec, Legrad, Orehovica i Sveta Marija gdje je broj poduzetnika po općini manji od 25, odnosno svaka od općina prisutna je pojedinačno s manje od 5% od ukupnog broja poduzetnika u LAG-u. U aneksu 8 nalazi se prikaz poduzeća LAG-a prema sjedištu i djelatnosti.

Prema djelatnosti dominantne su (i gotovo jednake po broju poduzetnika) djelatnosti prerađivačke industrije i trgovine. Približno 46% poduzeća u LAG-u primarno obavlja ove dvije djelatnosti, a značajno je zastupljena i djelatnost građevinarstva kojom se bavi 14,5% poduzeća. Također, zamjetno je i da postoji relativno velik broj djelatnosti (njih 8) kojima se pojedinačno bavi manje od 5 poduzetnika. Sljedeći graf jasno prikazuje koje su djelatnosti najzastupljenije na području LAG-a.

Slika 2: Pregled broja poduzeća po djelatnostima za područje LAG-a

Izvor: Fina - Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2011. po djelatnostima

1.2.2. Analiza poslovanja poduzetnika po djelatnostima

Analiza financijskih rezultata poduzetnika na području LAG-a za 2011. godinu, između ostalog, pokazuje dvije važne pozitivne značajke u usporedbi s prethodnom poslovnom godinom, a to su porast broja zaposlenih za 141 odnosno 2,7%, te porast ukupnih prihoda za 251,6 milijuna kuna, odnosno 11,8%. Vezano za obim gospodarske aktivnosti na području LAG-a, odnosno ukupne prihode od ostvarenih 2.384.335.000 kn, približno 44% (\approx 1,05 mlrd. kn) ostvarili su poduzetnici Preloga, a kao visoko prihodovno ističe se i poduzetništvo Donjeg Kraljevca čijih je 16% poduzetnika LAG-a ostvarilo 26% ukupnih prihoda. Donji Vidovec, Sveta Marija i Orehovica izdvajaju se pojedinačno kao općine čiji su poduzetnici ostvarili manje od 1% ukupnih prihoda poduzetnika LAG-a.

Područje LAG-a je u poslovnoj 2011. godini zabilježilo 303 poduzetnika dobitaša, odnosno 61% poduzeća koja su ostvarila pozitivan financijski rezultat u ukupnom iznosu od 68,9 milijuna kuna. Kada se promatra dobit razdoblja, najprofitabilnija je prerađivačka industrija sa 76% ukupno ostvarene dobiti poduzetnika LAG-a, ali treba uzeti u obzir i činjenicu da su tu dobit ostvarila 72 od 115 poduzetnika u prerađivačkoj industriji, dok je njih 43 (37%) poslovalo s gubitkom od ukupno 58,8 mil. kuna.

U prerađivačkoj industriji se sa prevladavajućim udjelom u ostvarenim ukupnim prihodima izdvajaju poduzetnici (njih 28) u djelatnostima proizvodnje ostalih proizvoda od plastike (razred 2.229), proizvodnje metalnih konstrukcija (2.511), proizvodnje strojeva opće namjene (2.829), proizvodnje proizvoda od plastike (2.221) te proizvodnje madraca (3.103). Poduzetnici u navednim djelatnostima (njih 28) ostvarili su 77% ukupnih prihoda te istovremeno 90% dobiti prerađivačke industrije s tim da je 21 poduzetnik je iskazao dobit, a njih 7 gubitak.

U aneksu 9 prikazana je analiza poslovanja poduzetnika LAG-a u 2011. godini.

1.2.3 Zaposlenost i plaće

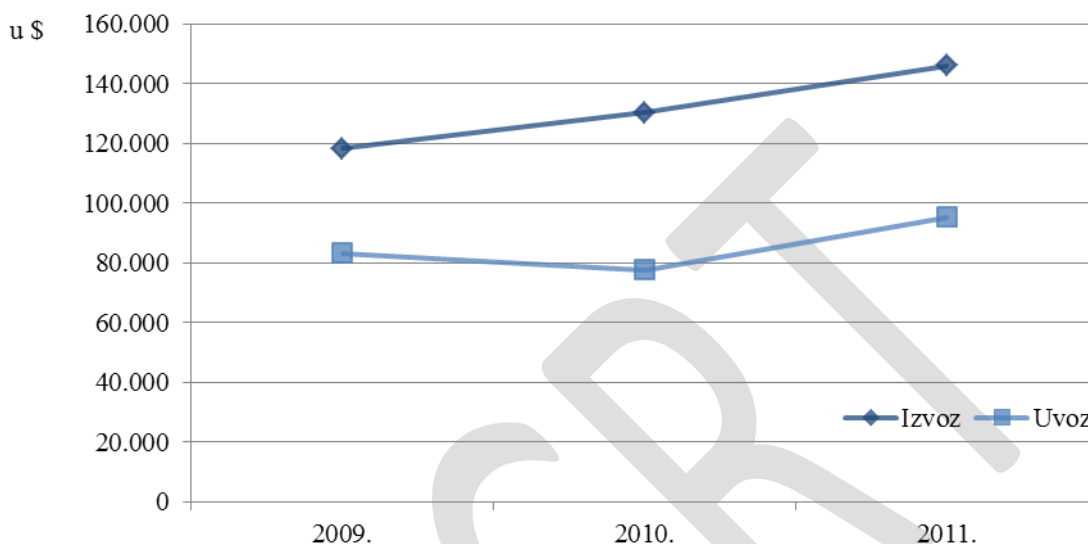
Poduzetnici na području LAG-a u 2011. godini zapošljavali su 5.311 djelatnika. Približno 70% svih radnih mjesta otvoreno je u prerađivačkoj industriji. Kao što je vidljivo iz donje tablice, prosječna isplaćena neto plaća u poduzećima na području LAG-a u 2011. bila je 3.126 kn. U prerađivačkoj industriji, koja nosi približno 70% zaposlenih, prosječna isplaćena neto plaća iznosila je 3.356 kn. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2011. iznosila je 5.441 kunu. Prosječna plaća isplaćena zaposlenima kod poduzetnika LAG-a zostaje za prosječnom plaćom Međimurske županije koja je u istom razdoblju (prema podacima FINA-e) iznosila 3.733 kn, s tim da taj podatak ima dodatnu težinu kada se uzme u obzir da je po visini prosječne plaće Međimurska županija na 15. mjestu u usporedbi s ostalim hrvatskim županijama.

Pregled broja zaposlenih i prosječnih isplaćenih neto plaće kod poduzetnika LAG-a 2011. godine nalazi se u aneksu 10.

1.2.4. Vanjskotrgovinska razmjena LAG-a Mura - Drava

Gospodarstvo LAG-a je izvozno orijentirano te je trećina ukupnih prihoda poduzetnika ostvarena prodajom na inozemnom tržištu, dominantno na tržištu EU. Kao što prikazuje graf u nastavku, primjetan je trend rasta izvoza na godišnjoj razini.

Slika 3: Trend vanjskotrgovinske razmjene LAG-a za vremenski period od 2009. do 2011. godine

Izvor: UDU MŽ Međimurska županija u brojkama 2010. i Međimurska županija u brojkama 2011.

Više od 90% ukupnih prihoda od izvoza ostvaruje prerađivačka industrija. Prema podacima iz tablice u Aneksu 11 vidljivo je da Prelog, Donji Kraljevec i Kotoriba nose glavninu izvoza LAG-a i u 2011. ostvarili su približno 90% od ukupne vrijednosti izvoza poduzetnika na području LAG.

Pregled vanjskotrgovinske razmjene po općinama za 2011. godinu nalazi se u aneksu 11.

1.2.5. Obrtništvo

Obrtništvo je tradicionalno razvijeno na području LAG-a, osobito proizvodno obrtništvo (prednjači proizvodnja proizvoda od metala) i građevinarstvo u obrtu. Prema podacima Hrvatske obrtničke komore za razdoblje 2009.-2011. broj registriranih obrta na području LAG-a u posljednjih godinu dana bilježi pad. Međutim, treba napomenuti da trend smanjenje broja obrta seže već 4 godine unatrag. Broj obrta i poslovanje obrta po općinama LAG-a nalazi se u aneksu 12.

1.2.6. Tržište radne snage

U studenom 2012. godine prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na području LAG-a evidentirano je 1.810 nezaposlenih osoba. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine riječ je o povećanju od 19,5%. Prema spolnoj strukturi nezaposlenih blago prevladavaju žene, a prema razini obrazovanja osobe sa završenom srednjom školom do 3 godine trajanja/KV i VKV osobe. Sljedeće dvije tablice pokazuju spolnu i obrazovnu strukturu nezaposlenih osoba.

Tablica 1: Nezaposlene osobe prema mjestu stanovanja i spolu u studenom 2012/2011.

Grad/općina	UKUPNO	PREMA SPOLU		UKUPNO	PREMA SPOLU	
		M	Ž		M	Ž
	STUDENI 2012			STUDENI 2011		
Donja Dubrava	122	59	63	115	56	59
Donji Kraljevec	218	95	123	215	86	129
Donji Vidovec	99	49	50	80	43	37
Goričan	157	69	88	121	73	48
Legrad	145	76	69	114	56	58
Kotoriba	298	148	150	273	129	144
Prelog	421	194	227	460	225	235
Orehovica	223	115	108	228	128	100
Sveta Marija	127	49	78	125	54	71
Ukupno	1.810	854	956	1.731	850	881

Izvor: Mjesečni bilteni HZZ PU Čakovec/PU Koprivnica prosinac 2012. i prosinac 2011.

Broj nezaposlenih osoba prema općini stanovanja, razini obrazovanja i spolu u studenom 2012. godine prikazan je u aneksu 13.

1.2.7. Poslovne zone

Na području LAG-a Mura-Drava nalazi se 21 poslovna zona, od čega je 8 popunjenih, 9 spremnih za ulaganje, dok su 4 zone u pripremljivoj fazi. Središnja zona Međimurje koja se dijelom nalazi na teritoriju Općine Orehovica od strateške je važnosti zbog raspoložive površine od 242,80 ha površine i neposredne blizine autoceste A4. U skladu s Planom razvoja gospodarskih zona Međimurske županije za razdoblje 2008.–2012. gospodarske zone su kategorizirane prema svome statusu (kako je i prikazano u sljedećoj tablici) na:

- Popunjene – sve su parcele prodane poduzetnicima i oni su počeli s aktivnostima ili su u fazi pripreme,
- Spremne za ulaganje – zone u kojima je vlasništvo uređeno, detaljni plan uređenja izrađen te je infrastruktura izgrađena ili će to biti unutar sljedećih 6-12 mjeseci,

- Zone u pripremi – u tijeku je izrada prostornog plana i dokumentacije za infrastrukturu.

Pregled poslovnih zona na području LAG-a nalazi se u aneksu 14.

1.2.8. Strana ulaganja na području LAG-a

Među najznačajnije strane ulagače na području LAG-a ubrajaju se poduzeća: Šestan-Busch d.o.o., Hilding Croatia d.o.o., L&P Tehnologije d.o.o te Hespo d.o.o., koja ukupno zapošljavaju više od 800 ljudi. Industrija PG (PAUL GREEN GmbH) u srpnju 2013. otvara novu tvornicu i logistički centar u Gospodarskoj zoni Sjever u Prelogu s predviđenih 250 novih radnih mjesta u proizvodnji obuće.

Regionalna razvojna agencija Međimurje – REDEA i PORA Razvojna agencija Podravine i prigorja djeluju kao ONE STOP SERVICE CENTRE za ulagača sa središnjom odgovornošću za koordinaciju posjeta investitora na lokalnoj i županijskoj razini, uključujući i dogovaranje konačnog rasporeda radi prilagođavanja potrebama svakog investitora te promoviraju ulagačke potencijale Međimurske, odnosno Koprivničko-križevačke županije. Međutim, financijska sredstva na raspolaganju iz županijskih proračuna za promoviranje ulagačkih potencijala su minimalna te u tom smislu nikakve značajnije sustavne aktivnosti se ne mogu poduzeti, a prilike se traže kroz EU i nacionalne izvore financiranja. Jedinice lokalne samouprave u skladu s mogućnostima također pokušavaju jače promovirati ulagačke potencijale svojih općina.

Problemi	Potrebe
Postojanje određenog broja gospodarski/poduzetničkih zona koje nemaju osiguranu komunalnu infrastrukturu potrebnu za implementaciju poduzetničkih projekata ulaganja u zoni.	Potrebno izgraditi preostalu komunalnu infrastrukturu u pojedinim zonama (sustav odvodnje, ceste, struja i javna rasvjeta).
Dostignuta prostorna ograničenja pojedinih gospodarskih/poduzetničkih zona.	Proširenje postojećih gospodarskih zona i /ili otvaranje novih na području onih općina gdje za tim postoji realna potreba.
Neiskorištenost kapaciteta pojedinih gospodarskih zona.	Pojačati promociju ulagačkih potencijala (poduzetničkih zona).
Relativno nizak rast broja novih poduzeća i obrta.	Osmisliti i provesti mjere poticanja poduzetništva – za osnivanje novih poduzeća i obrta.
Zaostajanje u konkurentnosti u dijelu poduzeća i obrta.	Osmisliti i provesti mjere poticanja poduzetništva – za uvođenje novih tehnologija.
Nepostojanje formalnih udruženja malih i srednjih poduzeća.	Potaknuti osnivanje udruga poduzetnika, klastera, zadruga i sl. oblika povezivanja.

Neusklađenost sustava obrazovanja (proizvodnje kadrova) s potrebama gospodarstva.	Prilagođavanje obrazovnih programa potrebama gospodarstva, osmišljavanja i provedba programa prekvalifikacije i usavršavanja; provedba programa cijeloživotnog učenja.
Nedovoljno razvijene upravljačke vještine dijela poduzetnika.	Organiziranje seminara za upravljačke kadrove osobito na temu – upravljačke, vještine, upravljanje kadrovima, društveno odgovorno poslovanje.
Postojanje industrije koja negativno utječe na očuvanje okoliša.	Uvođenje poticajnih mjera za uvođenje čistih tehnologija.
Visoki troškovi kapitala.	Inicirati osmišljavanje poticajnih programa kreditiranja i uključiti se u poticajne programe kreditiranja koji postoje na županijskoj i državnoj razini.
Rad na crno.	Pojačati i učiniti efikasnijom kontrolu rada na crno i poticati suzbijanja rada na crno.

1.2.9. Turizam

Iako za područje LAG-a ne postoji sustavna evidencija turističke atrakcijske osnove (atlas i katastar) prema podacima Turističke zajednice Međimurske županije te turističkih zajednica općina i gradova, na prostoru LAG-a postoje potencijali za razvoj turizma. Osnovni turistički potencijali su: relativno očuvana prirodna i kulturna baština, rijeke Mura i Drava, akumulacijsko jezero HE Dubrava i jezero Šoderica sa svojim sportsko-rekreativnim sadržajima, povoljan geoprometni položaj, turističke i kulturne manifestacije, geotermalni izvori te relativno očuvane tradicionalne vrijednosti.

Razvoj turizma na ovom području odvija se spontano i to većinom na temelju privatnih inicijativa tj. projekata te djelomice inicijativama samih JLS-ova ili pojedinih udruga. Turističke zajednice imaju samo grad Prelog i općine Kotoriba i Legrad, međutim one djeluju s ograničen financijskim i ljudskim resursima.

Na području LAG smještajni kapaciteti postoje u gradu Prelogu, općinama Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Legrad i Orehovica. Usluge smještaja pruža 10 subjekata i to u sljedećim kategorijama: sobe za iznajmljivanje (5), hotel (3), pansion (2).

Broj kreveta na ovom području raste u zadnjih 3 godine jer su otvorena 3 nova hotela, 2 u gradu Prelogu i jedan u Donjem Kraljevcu. Broj kreveta na području LAG-a 2012. Godine prikazan je u aneksu 15.

U 2011. godinu na području LAG-a prema podacima Državnog zavoda za statistiku na području LAG-a boravilo je 4.187 gostiju koji su ostvarili 8.540 noćenja. Zanimljivo je da na razini LAG-a sa 71% prevladavaju strani gosti, u odnosu na 29% domaćih. Treba napomenuti

da se najveći broj noćenja ostvarenih u hotelima u Prelogu i D. Kraljevcu zapravo odnosi na poslovne partnere većih poduzeća koja djeluju na području LAG-a.

Tablica 2: Podaci o broju dolazaka i noćenja za 2011. godinu

Grad/općina	Dolasci			Noćenja		
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
Donji Kraljevec	437	1.044	1.481	792	2.153	2.945
Donji Vidovec	306	1.159	1.465	661	1.368	2.029
Legrad ¹	-	-	-	-	-	-
Prelog	365	754	1.119	1.727	1.428	3.155
Orehovica	111	11	122	383	28	411
UKUPNO	1.219	2.968	4.187	3.563	4.977	8.540

Izvor: Međimurje u brojkama 2011. (prema Državnom zavodu za statistiku)

S obzirom na razvojnu orijentaciju prema ruralnom turizmu, uvidom u stanje na terenu evidentan je nedostatak smještajnih jedinica u kategoriji turističkih seljačkih domaćinstava, te nedostatak auto-kampa, posebno kod Graničnog prijelaza Goričan i kod Marine u Prelogu gdje za to postoji interes i potreba. Auto kamp postoji jedino na području općine Legrad u Turističko-rekreativnom centru Šoderica.

Uzevši u obzir broj gostiju i broj noćenja dolazi se do činjenice da gosti na području LAG-a borave 3 dana, odnosno ostvaruju prosječno 2 noćenja. Za dulje zadržavanje gostiju na području LAG- potrebno je osmisliti turističke proizvode u skladu s trenutnim trendovima tj. potražnjom turista.

Osim smještajnih kapaciteta, potrebno je spomenuti i ugostiteljsku ponudu, pri čemu se prije svega misli na objekte koje poslužuju hranu i piće, a koje mogu spadati u različite kategorije (gostionica, restoran i sl.). Prema podacima sa terena, gastronomska ponuda na teritoriju LAG-a je nedostatna i neadekvatna za značajniji razvoj turizma.

Prema rezultatima istraživanja, koje je u sklopu projekta „Zdrastveni turizam u prekograničnom području“ proveo Instituta za turizam, ovo područje ima značajni potencijal za razvoj zdravstveno-lječilišnog turizma. To se odnosi prvenstveno na mikrolokalitete Draškovec, odnosno Kutnjak-Lunjkovec na kojima se nalaze značajna geotermalna ležišta.

Trenutno prisutni trendovi na području ruralnog turizma upućuju na rastuću potražnju za destinacijama koje pružaju cjelovite turističke proizvode u kojima kultura, povijest i tradicija čine sastavni dio, zatim tzv. zdravi odmor koji je u skladu s jačanjem svijesti o važnosti zdravog života i očuvanjem prirode.

¹ Smještajni kapaciteti stavljeni su u funkciju početkom 2013. te stoga nema ostvarenih noćenja

Turističku ponudu na području LAG-a potrebno je razvijati imajući u vidu činjenicu da su zahtjevi turista za razinom i kvalitetom usluge sve veći i da je izbor turističkih proizvoda dostupnih na tržištu ruralnog turizma sve veći tj. da je konkurencija sve jača. Iako ima turistički potencijal, turizam na području LAG nedovoljno je razvijen.

Problemi	Potrebe
Nedostatni smještajni kapaciteti, a posebno pojedinih kategorija i namjena.	Potrebno inicirati razvoj smještajnih kapaciteta na turističkim seljačkim domaćinstvima, te auto-kampova.
Nedovoljna promocija postojećih turističkih potencijala i proizvoda.	Potrebno povezivanje s turističkim agencijama, ciljana promocija turističkih mogućnosti na teritoriju LAG-a.
Neiskorištena kulturna i prirodna baština kao turističkim potencijal (zaštićeni krajolik rijeke Mure, lov i ribolov, tradicionalni zanati i sakralni objekti i sl.).	Osmišljavanje novih turističkih proizvoda i aktivnosti koji će uključiti potencijale kulturne i prirodne baštine.
Neadekvatni ugostiteljski kapaciteti, slaba ili neadekvatna gastronomska ponuda.	Potrebno ciljano proširenje i podizanje kvalitete gastronomske ponude.
Nedovoljno proaktivne turističke zajednice uslijed nedostatka financijskih sredstva, ljudskih resursa i/ili neadekvatnih prostora.	Povećati izdvajanje iz proračuna za ciljano djelovanje turističkih zajednica.
Nepostojanje ponude prirodi bliskih turističkih proizvoda.	Osmišljavanje novih turističkih proizvoda temeljenih na održivosti, kvaliteti, eko-proizvodnji.
Nedostatak kvalitetnog educiranog kadra za rad u turizmu.	Osmisliti edukativne programe za poboljšanje pružanja usluga zaposlenih u turizmu.

1.2.10. Poljoprivreda

Poljoprivreda spada u najvažnije grane gospodarstva na teritoriju LAG-a jer zapošljava veliki udio stanovništva, omogućuje prehrambenu sigurnost i održivo korištenje resursa. Gusta naseljenost na području LAG-a Mura – Drava odrazila se i na stanje poljoprivrednih površina te prosječnu veličinu posjeda. Zemljište je temeljni faktor poljoprivredne proizvodnje, a jedan od najvećih problema poljoprivrede ovog područja vezan je uz strukturu zemljišnog posjeda. Naime, ovo područje karakterizira velika rascjepkanost zemljišnih čestica što onemogućuje konkurentniju proizvodnju određenih kultura. U posljednjih desetak godina povećava se broj poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava s većom ukupnom površinom zemljišta, no ti povećani posjedi i dalje imaju problema s rascjepkanošću, odnosno s velikim brojem čestica malih površina unutar svojeg gospodarstva. Kao poseban problem nameću se i neriješeni imovinsko-pravni odnosi.

Veliki dio poljoprivredne strukture čine poljoprivredna kućanstva kojima poljoprivreda nije jedini izvor prihoda i ona najčešće nisu tržno orijentirana kao što je to slučaj sa obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima kojima je poljoprivreda osnovni i jedini izvor prihoda. Ona raspolažu potrebnom mehanizacijom, proizvode za tržište te su specijalizirana za određenu vrstu proizvodnje. Velik broj obiteljskih gospodarstava suočava se s činjenicom da jedva opstaju s postojećom razinom i načinom proizvodnje i sve manjim prihodima koje ostvaruju u trenutnim gospodarskim prilikama. U takvoj situaciji teško je govoriti o održanju broja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i održanju razine poljoprivredne proizvodnje što je naznačeno kao jedan od temeljnih ciljeva u Županijskim razvojnim strategijama. Ipak, u posljednjih nekoliko godina zaustavljeno je znatnije smanjivanje poljoprivredne populacije jer velik broj radnika ostaje bez zaposlenja u drugim granama privređivanja i jedina alternativa im je poljoprivredna proizvodnja u okvirima vlastitog poljoprivrednog gospodarstva.

Poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Iz navedenog proizlazi da je za određenje što je poljoprivredno zemljište bitna njegova funkcija – služenje poljoprivrednoj proizvodnji. U aneksu 16 može se vidjeti kolika je ukupna raspoloživa površina zemljišta na području LAG-a, te koliko se od ukupne raspoložive površine zemljišta koristi za poljoprivrednu proizvodnju.

U aneksu 18 prikazan je ukupni broj poljoprivrednih kućanstava, te broj poljoprivrednih kućanstava s korištenim poljoprivrednim zemljištem.

Tablica 3. Ukupni broj poljoprivrednih kućanstava i broj poljoprivrednih kućanstava s korištenim poljoprivrednim zemljištem

Članovi LAG-a	Ukupni broj poljoprivrednih kućanstava	Broj poljoprivrednih kućanstava s korištenim poljoprivrednim zemljištem
Donja Dubrava	525	512
Donji Kraljevec	971	958
Donji Vidovec	355	353
Goričan	627	613
Kotoriba	635	621
Legrad	651	620
Orehovica	465	450
Prelog	1.531	1.488
LAG UKUPNO	5.760	5.615

Izvor: DZS, Popis poljoprivrede iz 2003.g.

Na temelju podataka iz tablice može se zaključiti da se vrlo veliki udio raspoložive površine zemljišta na području LAG-a Mura – Drava koristi za poljoprivrednu proizvodnju.

Osim poljoprivrednog zemljišta koje je u privatnom vlasništvu ili zakupu, svi članovi LAG-a raspolažu određenom površinom državnog poljoprivrednog zemljišta čiji je prikaz dan u aneksu 17.

Na području LAG-a Mura–Drava najzastupljenija je ratarska (pšenica, kukuruz, ječam i šećerna repa) i stočarska proizvodnja (svinjogojstvo i govedarstvo). Značajna je i proizvodnja uljarica, korjenastog povrća, proizvodnja jabuka, rasadničarska proizvodnja, te u manjem dijelu cvjećarska proizvodnja. U posljednje vrijeme sve je veći interes za sadnju ne toliko uobičajenih kultura. Tako se sve više sadi lijeska, aronija, američka borovnica, lavanda itd. Sve više na značaju dobiva uzgoj visoke divljači (jelena lopatara) i raznih autohtonih pasmina sa ovoga područja (konja, peradi itd.).

Bitno je spomenuti da na području LAG-a postoji znatan broj otkuplivača poljoprivrednih proizvoda koji plasiraju otkupljeni proizvod u veće trgovačke lance. Najznačajniji je tako otkup kukuruza, ječma, koštica za bučino ulje i jabuka. Veliki se broj proizvođača još uvijek mora prilagoditi novim tržišnim uvjetima i razviti nove prodajne lance.

Skladišni kapaciteti omogućuju da se do određene mjere uskladišti veća količina povrća i voća, čak su neke hladnjače u nekim godinama neiskorištene u svom punom kapacitetu. Značajan je i broj manjih privatnih hladnjača na području LAG-a.

Mnogi proizvođači voća i žitarica koji su orijentirani na tržište već koriste tehnološke smjernice integrirane zaštite bilja, dok je ekološka proizvodnja još uvijek zastupljena u nedovoljnoj mjeri, posebice kulture koje su u ekonomskom smislu značajnije. Na području LAG-a Prema Upisniku proizvođača u integriranoj poljoprivrednoj proizvodnji Ministarstva poljoprivrede, na dan 31.12.2012.g. evidentirano je 15 proizvođača.

U većem dijelu LAG-a više ne postoje nekad brojne subvencije na županijskoj i općinskoj razini. Određeni udio potpore ostvaruje se sa državne razine i zasad postoji tek neznatan broj projekata koji su financirani korištenjem fondova Europske unije, poput SAPARD i IPARD fondova.

Ono što nedostaje na području LAG-a Mura–Drava je zaštita i promocija posebnosti regionalnih proizvoda. Potrebno poduzeti cijeli niz aktivnosti oko zaštite zemljopisnog podrijetla pojedinih prehrambenih proizvoda kako bi oni nosili određene tipove oznake i tako postali prepoznatljivi na tržištu. To bi bio alat za postizanje kvalitete proizvoda kako u smislu sigurnosti, tako i u smislu organoleptičkih svojstava, što bi dovelo do povećanja cijene tih proizvoda.

Eurointegracijski procesi najveće izazove donose stočarskoj proizvodnji, zbog složene zakonske regulative i visokih kriterija koje svojim članicama Europska unija postavlja u pogledu udovoljavanja standardima vezanim za zaštitu okoliša (uvjeti gradnje objekata, odlaganje životinjskog otpada itd.), standardima koji se odnose na sigurnost hrane i dobrobit držanja životinja. Brojno stanje stočnog fonda u aneksima (aneks 18, aneks 19, aneks 20) najizravnije govori o stanju stočarske proizvodnje na području LAG-a.

Problemi	Potrebe
Poljoprivredne površine usitnjene i rascjepkane.	Potrebno provesti postupak okrupnjavanja.
Slaba konkurentnost poljoprivrednih gospodarstva.	Potrebno poticati udruživanje poljoprivrednika u zadruge, klastere i sl. radi zajedničkog nastupa na tržištu, educirati za uvođenje novih znanja i tehnologija.
Nedostatnost skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvode, prvenstveno povrće.	Potrebno izgraditi skladišta i hladnjače za potrebe udruženih poljoprivrednika.
Česte i velike štete uslijed elementarnih nepogoda (suša, tuča).	Izgradnja sustava za navodnjavanje, sustava zaštite od tuče.
Problemi sa zakupom državnog zemljišta.	Povrat državnog zemljišta u svrhu izgradnje poljoprivrednih zona i sl.
Nepostojanje kanala za plasman poljoprivrednih proizvoda malih obiteljskih gospodarstava.	Izgradnja i opremanje tržnica, poboljšanje izravne prodaje na poljoprivrednim gospodarstvima i izgradnja distribucijskih objekata za poljoprivredne proizvode.
Nestajanje autohtonih biljnih i životinjskih vrsta.	Poticati uzgoj međimurskih autohtonih pasmina (međimurski konj, dravska guska itd.).
Mali broj certificiranih ekoloških proizvođača, nedovoljno educirani potrošači.	Proizvodnja ekoloških proizvoda i njihovo brendiranje, promocija eko proizvodnje i educiranje potrošača.

1.3. Demografske i socijalne značajke područja

Analizom dostupnih demografskih podataka za LAG-a Mura–Drava zamijećena su negativna prirodna kretanja. Vidljivo je da LAG pokazuje niže vrijednosti od nacionalnih prosjeka (prirodni prirast, vitalni indeks, indeks starenja). Negativna kretanja posebno su izražena u određenim područjima, npr. Prelog, Donji Kraljevec, Legrad. S druge strane, neka područja pokazuju povoljnije demografske procese, npr. općine Orehovica i Goričan, u kojima se bilježi pozitivan prirodni prirast.

Demografske i socijalne značajke područja LAG-a opisane su u nastavku i odnose se na kretanje broja stanovnika, dobnu strukturu stanovništva i radno sposobno stanovništvo, demografska kretanja, obrazovnu strukturu i školstvo.

1.3.1. Kretanje broja stanovnika po općinama/gradu

Na području LAG-a prema posljednjem popisu stanovništva registrirano je 29 083 stanovnika, od čega 14 759 žena (50,74%) i 14 324 muškaraca (49,26%). Pregledom broja stanovništva po popisima od 1981. pa do 2011. prikazanom u donjoj tablici gotovo na cijelom području LAG-a bilježi se stalan pad broja stanovnika.*

Tablica 4: Kretanje broja stanovništva na području LAG-a Mura – Drava u razdoblju od 1981.-2011. godine

Grad/općina	Br. stanovnika 1981.	Br. stanovnika 1991.	Br. stanovnika 2001. ²	Br. stanovnika 2011.
Donja Dubrava	2.719	2.536	2.274	1.920
Donji Kraljevec	5.337	5.313	4.931	4.659
Donji Vidovec	1.904	1.756	1.595	1.399
Goričan	3.256	3.221	3.148	2.823
Kotoriba	3.360	3.579	3.333	3.224
Legrad	3.746	3.200	2.764	2.241
Orehovica	2.941	3.038	2.769	2.685
Prelog	8.093	8.024	7.871	7.815
Sveta Marija	2.794	2.601	2.433	2.317
LAG UKUPNO	34.150	33.268	31.118	29.083

Izvor: podaci za popise 2001. i 2011. Državni zavod za statistiku - Kontingenti stanovništva, po gradovima/općinama; podaci za popise 1981. i 1991.; podaci za popise 1981. i 1991. Prostorni planovi pojedinih gradova i općina (<http://www.zavod.hr/>)

Zbog specifičnih potreba nacionalnih manjina i osoba s invaliditetom izdvajamo podatke o njihovom broju. Na prostoru LAG-a prema podacima za 2011. registrirano je 1 306 pripadnika nacionalnih manjina. Najzastupljenije nacionalne manjine su Romi, na području LAG-a registrirano ih je 933 (71,4%). Kao što je vidljivo iz tablice xy najveći broj Roma živi u općini Orehovica (491) i u općini Kotoriba (320). Nakon Roma, najzastupljeniji su Rusi, Srbi, Mađari i Slovenci.

² Mora se naglasiti da je podatke o broju stanovnika za 1991. i 2001. teško uspoređivati s obzirom da je 2001. korištena popisna metoda EU po kojoj se odvojeno prikazuje stalno stanovništvo i stanovništvo koje je prijavljeno na određenoj adresi u Državi, ali stvarno duže od godine dana boravi izvan mjesta, najčešće radi stalnog zaposlenja. Tako da brojke iz popisa za 2001., ukoliko bi se koristila stara metodologija, ne bi nužno pokazivale ovakav pad broja stanovnika.

Tablica 5: Broj pripadnika nacionalnih manjina na području LAG-a Mura – Drava 2011. godine

Grad/općina	Pripadnici nacionalnih manjina	Od toga Romi
Donja Dubrava	29	7
Donji Kraljevec	81	18
Donji Vidovec	42	32
Goričan	69	42
Kotoriba	359	320
Legrad	58	23
Orehovica	517	491
Prelog	124	-
Sveta Marija	27	-
LAG UKUPNO	1.306	933

Izvor: DZS - Stanovništvo prema narodnosti po gradovima/općinama, popis 2011.

Kada govorimo o broju osoba s invaliditetom posljednji dostupni podaci su za 2001. Tada je na području LAG-a bilo registrirano 2.774 osoba s invaliditetom.

Tablica 6: Broj osoba s invaliditetom na području LAG-a Mura – Drava

Općina/grad	Osobe s invaliditetom
Donja Dubrava	169
Donji Kraljevec	420
Donji Vidovec	145
Goričan	230
Kotoriba	240
Legrad	327
Orehovica	429
Prelog	648
Sveta Marija	166
LAG UKUPNO	2.774

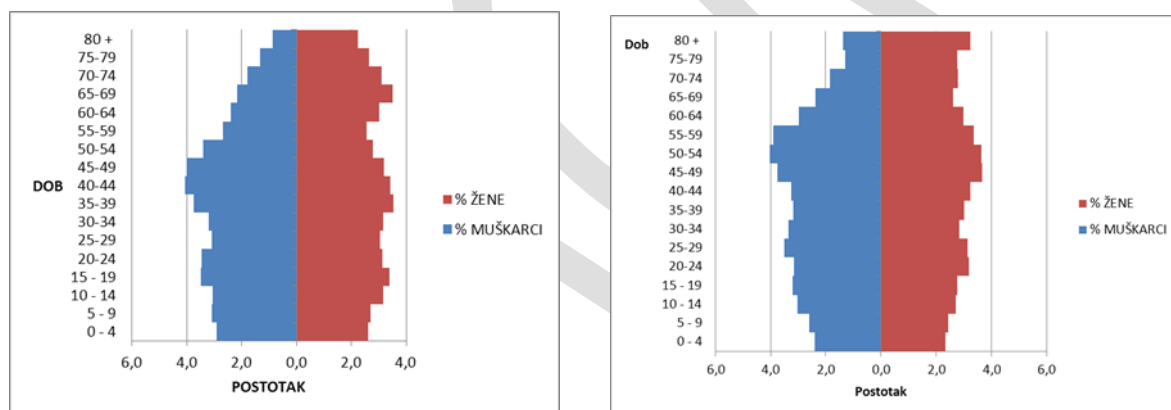
Izvor: DZS - Stanovništvo prema spolu, starosti i uzroku invalidnosti, po gradovima/općinama, popis 2001.

1.3.2. Dobna struktura stanovništva

U Hrvatskoj je već duži niz godina prisutan trend demografskog starenja, kojeg karakterizira sve manji broj rođene djece i sve veći broj starog stanovništva. Takvo stanje preslikano je i na područje LAG-a, što se može vidjeti iz dobne piramide stanovništva u grafičkom prikazu aneksa 21.

Uska baza piramide sugerira pad nataliteta i broja mladog stanovništva (0-14 godina). Takav trend ima izuzetno negativne posljedice i na radni kontingent (skupina koju čine osobe od 15 do 64 godina starosti) u kojemu se također povećava broj starijih osoba dok se u isto vrijeme smanjuje baza iz koje se radni kontingent puni. Demografsko starenje populacije LAG-a pokazuje i sastav stanovništva prema dobi, pa se tako može vidjeti da je udio mladog stanovništva samo 21,47%, dok je starog 24,32%. Najveći broj čini zrelo stanovništvo (osobe od 20 do 59 godina), kojeg je 54,21%. Da se radi o negativnom trendu, pokazat će usporedba dobnih piramida iz 2001. i 2011. godine. Usporedbom dvaju grafova vidljivo je da se broj mladog stanovništva smanjio za 2,92% - s 24,39% 2001. godine na 21,47% 2011. godine.

Slika 4: Demografske piramide za 2001. i 2011. za područje LAG-a Mura - Drava

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.

1.3.3. Radno sposobno stanovništvo

Na području LAG-a je ukupno 19.234 stanovnika koji čine radni kontingent³, od čega je 9.979 muškaraca (51,89 %) i 9.255 žena (48,12 %). U odnosu na cjelokupan broj stanovnika u LAG-u radno sposobno stanovništvo čini 66,13% stanovništva. Udio radno sposobnog stanovništva premašuje udio uzdržavanog stanovništva, odnosno kontingent mladih 0-14 god. i starački kontingent 65-80+ god., no negativno je to što je udio kontingenta mladih koji su izvor nove radne snage manji od staračkog kontingenta (4.516 - kontingent mladih, 5.333 - starački kontingent).

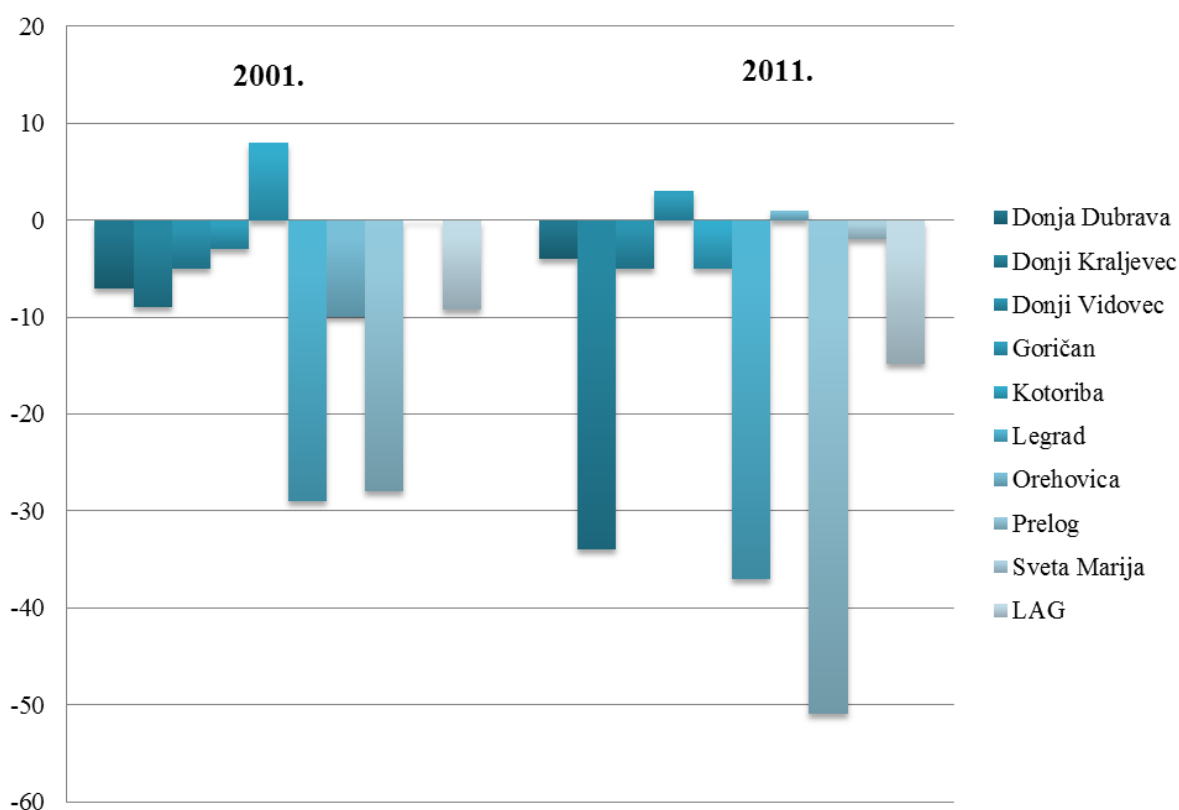
³ Radni kontingent izračunat je prema dobnoj granici za utvrđivanje radne dobi, jednak je za oba spola, a odnosi se na starosne skupine između 15. i 64. godine.

1.3.4. Demografska kretanja

1.3.4.1. Prirodni prirast

Kada se analizira prirodni prirast (odnosno razlika broja živorođene djece i broja umrlih osoba) na području cijelog LAG-a za 2001. i 2011. uglavnom se uočava sve veći negativni prirodni prirast, što prikazuje i donji graf. Izrazito negativan prirodni prirast i u 2001. i 2011. bilježi se u Prelogu (2001. = -28; 2011. = -51), Donjem Kraljevcu (2001. = -9; 2011. = -34) i Legradu (2001. = -29; 2011. = -37). Pozitivan prirodni prirast bilježi se samo u 2011. i to na području Goričana (2001. = -3; 2011. = 3) i Orehovice (2001. = -1029; 2011. = 1). Usporedbom prirodnog prirasta u 2011. za područje cijelog LAG-a i prirodnog prirasta u 2011. na nacionalnoj razini dobiveni su sljedeći podaci: -14,8 za LAG i -2,2 za RH što ukazuje na izrazito nisko prirodno kretanje na području LAG-a.

Slika 5: Prirodni prirast na području LAG-a Mura – Drava 2001. i 2011.

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS; Priopćenja i Statistička izvješća; Prema programu publiciranja za 2001.; Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2001.; Br. 7.1.1, (12.8.2002.)

1.3.4.2. Vitalni indeks

Usporedba vitalnih indeksa, odnosno broja živorođenih na 100 umrlih, za 2001. i 2011. slijedi slična kretanja kao i prirodni prirast za ista razdoblja. Kao što je vidljivo iz donjeg grafa na teritoriju LAG-a uglavnom se uočava pad broja živorođene djece na 100 umrlih. Izraziti pad vitalnog indeksa bilježi se u Kotoribi (2001. = 123,5; 2011. = 87,2), Donjem Kraljevcu (2001. = 84,2; 2011. = 54,7) i Prelogu (2001. = 71,7; 2011. = 50,5). Vitalni indeks je značajno porastao samo u Orehovici (2001. = 77,3; 2011. = 103,2) i Goričanu (2001. = 92,1; 2011. = 110). U 2011. u Goričanu je rođeno 110 djece na 100 mrtvih, ujedno je to najviši vitalni indeks na području cijelog LAG-a u toj godini. Iako ovaj podatak ukazuje da je rođeno više djece na 100 umrlih, prosjek vitalnog indeksa za 2011. za područje cijelog LAG-a iznosi 76,35 što je niže od vitalnog indeksa za Hrvatsku koji je u 2011. iznosio 80,7.

Vitalni indeks na području LAG-a Mura–Drava u 2001. i 2011. prikazan je u aneksu 21.

1.3.4.3. Indeks starenja

Usporedba indeksa starenja (odnosa broja stanovnika starih 60 i više godina prema broju stanovnika u dobi od 0 do 19 godina) u aneksu 23 pokazuje stalni porast udjela starog stanovništva na području gotovo cijelog LAG-a za 2001. i 2011. Ovaj podatak poklapa se s negativnim prirodnim kretanjima, odnosno konstantnim padom živorođene djece. Izrazito stare općine su Legrad koji i u 2001. i 2011. ima veoma visok indeks starenja (2001. = 184,88; 2011. = 205,46) i općina Donja Dubrava (2001. = 107,6; 2011. = 154). Indeks starenja se smanjio samo u Orehovici (2001. = 91,21; 2011. = 73,68) što se poklapa s podatkom o većem broju živorođenih nego mrtvih osoba (vitalni indeks) za tu općinu. Usporedbom indeksa starenja za područje cijelog LAG-a i indeksa starenja na nacionalnoj razini za 2011. dobiveni su sljedeći podaci: 122,60 za LAG i 115 za RH, što ukazuje da područje LAG-a ima u prosjeku veći udio starog stanovništva u odnosu na mlade stanovništvo nego što je to prosjek na razini države.

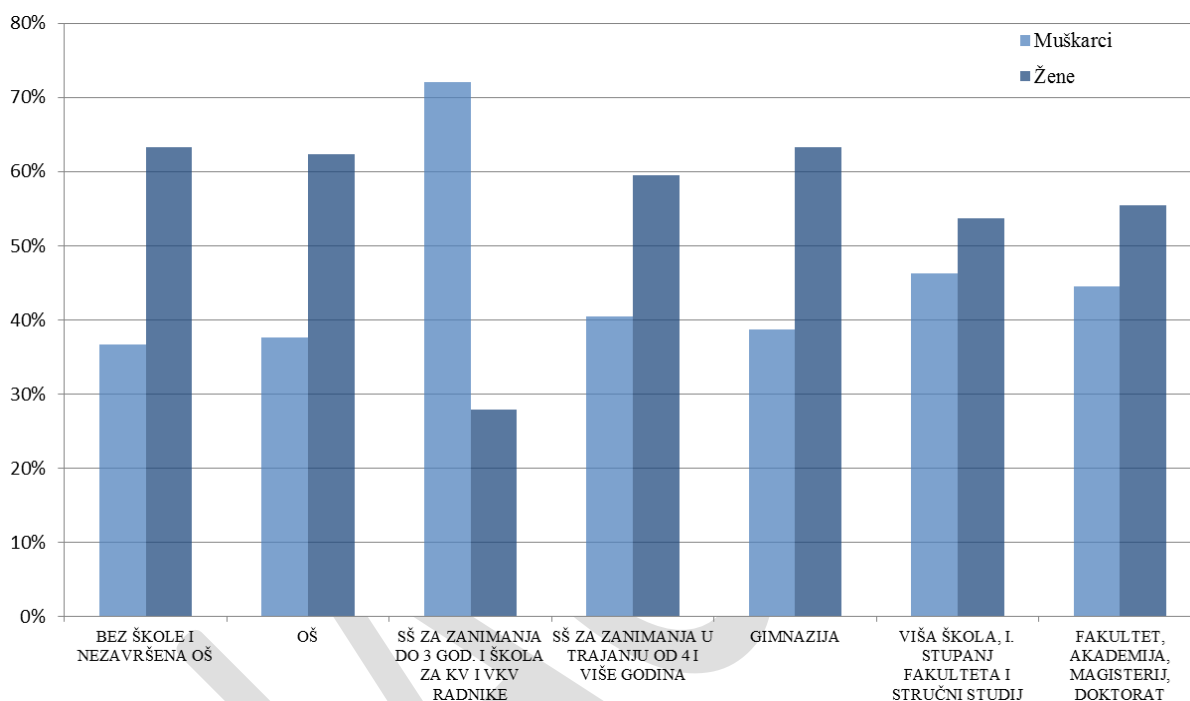
1.3.5. Obrazovna struktura stanovništva

Prema posljednjim dostupnim podacima za obrazovnu strukturu iz Popisa stanovništva 2001. ukupni broj stanovnika na razini LAG-a bez škole i nezavršene osnovne škole je 4.856 (18,93%), od čega 1.782 muškaraca (36,70%) i 3.074 žena (63,30%). Kao što je prikazano na tablici / grafovima xy, završenu osnovnu školu ima 34,37% osoba, od čega 62,3% žene i 37,6% muškarci. Trogodišnju srednju školu i školu za KV i VKV radnike je završilo 29,25% od čega 27,88% žena, a 72,11% muškaraca. Srednju školu za zanimanja u trajanju 4 g. i više je završilo 10,80%, od čega 59,52% žena i 40,47% muškaraca. Gimnaziju je završilo 1,60% osoba, od čega ih je 61,31% žena i 38,68% muškaraca. Višu školu, I. stupanj fakulteta i stručni studij završilo je 2,08% osoba, od čega 53,75% žena i 46,24% muškaraca. Fakultete, akademije, magisterije, doktorate na području LAG-a završilo je ukupno tek 2,34% stanovnika, od čega ih je 55,42% žena, a 44,57% muškaraca. Kada se govori o obrazovnoj

strukturi stanovništva, moramo naglasiti da je prema posljednjim dostupnim podacima iz Popisa stanovništva za 2001 na području LAG-a zabilježena i niska razina nepismenosti (na području LAG-a 252 osobe) i to pretežito kod starije ženske populacije (65 god. i više). Posebno se izdvaja općina Orehovica sa 125 nepismene osobe (45 M / 80 Ž).

Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a Mura – Drava po stupnjevima obrazovanja prikazana je u aneksu 23.

Slika 6: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a Mura – Drava po stupnjevima obrazovanja i po spolu

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a, stanovništvo staro 15 i više godina prema starosti, spolu i razini završene škole, po gradovima/općinama, popis 2001.

Problemi	Potrebe
Pad nataliteta i starenje stanovništva u većini općina na području LAG-a.	Stvaranje boljih uvjeta za život i rad mladih obitelji (otvaranje novih radnih mjesta, osiguranje infrastrukture).
Nizak broj osoba s VSS u odnosu na nacionalni prosjek.	Poticati školovanje i studiranje dodjelom stipendija i kredita; poticanje cjeloživotnog učenja.
Odljev mladih visoko obrazovanih osoba.	Osmisliti i provesti poticajne mjere za zapošljavanje i stambeno zbrinjavanje mladih i visokoobrazovanih osoba.
Inkluzija - uključivanje romskih manjina u svakodnevni život.	Ciljana edukacija i rad s romskom manjinom od najranije dobi.

1.3.6. Školstvo

Mreža vrtića i osnovnih škola dobro je razvijena na području LAG-a. Sustav srednjoškolskog obrazovanja je u Republici Hrvatskoj vrlo centraliziran te je mogućnost usklađivanja razvoja srednjih škola s razvojnim potrebama gospodarstva vrlo ograničena.

Depopulacija i pad nataliteta na području LAG-a, koje se spominju u prethodnom poglavlju, odražavaju se i na broju djece u sustavu obrazovanja. Vrtić u Donjem Mihaljevcu je zatvoren, te je sagrađen zajednički vrtić za djecu iz Sv. Marije i D. Mihaljevca, a zatvorena je i jedna vrtićka skupina u Donjoj Dubravi. S druge strane, općina Orehovica bilježi rast broja djece romske nacionalnosti koja uglavnom pohađaju predškolske programe.

Kretanje broja djece u osnovnim školama bilježi slične trendove.

1.3.6.1. Predškolsko obrazovanje

Na području LAG-a postoji 7 dječjih vrtića s područnim odjelima te 1 područni odjel čakovečkog vrtića Loptica koje ukupno pohađa 473 djece⁴. To su: DV Ftiček, Donji Kraljevec s područnim odjelom u Hodošanu; DV Klinčec, Donja Dubrava s područnim odjelom u Donjem Vidovcu; DV Ružica Goričan; DV Kotoriba; DV Fijolica, Prelog s područnim odjelima u Cirkovljanu i Draškovcu; DV Kockavica u Sv. Mariji; DV Dabrić u Legradu, te područni odjel DV Loptica Čakovec koji se nalazi u Orehovici.

U većini slučajeva osnivač vrtića je općina ili grad, dok su samo vrtić u Goričanu i područni odjel vrtića Loptica privatni vrtići. Vrtići se financiraju kombinirano iz javnih proračuna (općinski ili gradski) te iz sredstava koja osiguravaju roditelji.

Osim redovnih programa, vrtić u Draškovcu ima program za djecu s teškoćama u razvoju kojeg financira Međimurska županija, vrtić u Goričanu ima program za djecu romske nacionalne manjine, program predškole i igraonicu za djecu, vrtić u Orehovici program predškole, a vrtić u Prelogu katolički vjerski odgoj.

1.3.6.2. Osnovnoškolsko obrazovanje⁵

U 10 mjesta postoji osnovna škola, u 9 mjesta područna škola, a u 2 mjesta područni odjeli umjetničkih škola. U aneksu 25 dat je prikaz broja učenika po školama, zasebno za 1.-4. razred, te za 5.-8. razred, kao i ukupan broj djece. Gotovo u svim školama, izuzev Područnih odjela Umjetničke škole Miroslav Magdalenić, broj djece u višim razredima (5.-8. razred) je veći u odnosu na niže razrede. U nekoliko škola (OŠ Donja Dubrava, OŠ Hodošan, OŠ Sveta Marija i OŠ Prelog) broj djece u višim razredima gotovo je dvostruko veći nego u nižim razredima zbog pripajanja odjela iz područnih škola.

⁴ Podaci za pedagošku godinu 2012./2013.

⁵ Korišteni su podaci za školsku godinu 2012./2013.

1.3.6.3. Srednjoškolsko obrazovanje

Na području LAG-a postoji samo jedna srednja škola – Srednja škola Prelog. Osim opće gimnazije u koju se godišnje upisuje jedan razredni odjel, škola upisuje učenike u dva četverogodišnja programa tehničkog smjera – ekonomist i turističko-hotelijerski komercijalist, te programe industrijskih smjerova - konobar, kuhar, pekar, mesar, slastičar te pomoćni kuhar i slastičar.

Prema aneksu 24 vidljivo je da je u školskoj godini 2012./2013. ukupan broj učenika u sva četiri razreda svih smjerova škole iznosio 507, a promatrano unatrag tri školske godine, ukupan broj učenika koje škola upisuje uglavnom je konstantan. U aneksu 25 prikazan je broj učenika prema smjerovima u posljednje tri školske godine Srednje škole Prelog.

Treba napomenuti da velik broj djece s područja LAG-a srednju školu polazi u Čakovcu, dok manji broj djece pohađa srednje škole u Varaždinu te Koprivnici i Križevcima.

1.3.6.4. Visokoškolsko obrazovanje

Na području LAG-a nema ustanove koja bi pružala mogućnost za visoko obrazovanje, no visokoobrazovne institucije postoje u Čakovcu, Varaždinu, Križevcima i Koprivnici, što je sve unutar 60-ak km udaljenosti od područja LAG-a.

Nemoguće je dati egzaktni podatak o postotku učenika koji upisuju fakultete i visoke škole po završetku srednjoškolskog obrazovanja, s obzirom na činjenicu da se ovi podaci ne prate.

Izuzev općine Legrad, sve općine kao i grad Prelog, u proračunu izdvajaju sredstva za stipendiranje studenata. Promatrano unatrag tri godine, broj stipendija ne pokazuje drastičan porast ili pad.

Problemi	Potrebe
Loša opremljenost pojedinih vrtića i škola, neadekvatni prostori.	Obnova, dogradnja i/ili opremanje škola i vrtića.
U pojedinim općinama nedostaju prostori (neadekvatni prostori) za tjelesni odgoj.	Izgradnja školskih sportskih dvorana.
Nepostojanje jaslica u okviru postojećih vrtića.	Proširenje vrtića u svrhu otvaranja jaslica.
Nepostojanje jednosmjenske nastave u većini škola.	Proširenje postojećih škola za potrebe uvođenja jednosmjenske nastave.
Nepostojanje produženog boravka u školama.	Uvođenje programa produženog boravka i financiranje odgojno-obrazovnih djelatnika za vođenje produženog boravka.

Nezadovoljavajući sigurnosni uvjeti na školskim igralištima.	Provjera sigurnosti školskih igrališta.
Nedostatna organizacija stručne pomoći (asistenti u vrtićima i školama, stručni suradnici – psiholog, defektolog, logoped).	Osigurati materijalna sredstva za stručne timove u vrtićima i školama za djecu kojoj je potrebna takva pomoć.
Premala uključenost lokalne zajednice i civilnih udruga u rad škola.	Poticanje lokalne zajednice i civilnih udruga na uključivanje u školske projekte.
Nepostojanje centra za cjeloživotno učenje.	Proširenje ponude obrazovnih programa za cjeloživotno učenje na području LAG-a.

1.3.7. Civilno društvo

Kad govorimo o civilnom društvu, posebno u lokalnoj zajednici kao što je recimo područje LAG-a, govorimo zapravo o pojedincima/građanima, neformalnim inicijativama i grupama, organizacijama, udrugama, zakladama, sindikatima, sportskim klubovima, dobrovoljnim vatrogasnim društvima, političkim strankama, vjerskim zajednicama i svim drugim oblicima organiziranja građana.

Partnerstvo organizacija civilnog društva i drugih relevantnih sudionika novija je tema u razvoju civilnog društva. Dugo vremena prevladavao je stav da organizacije civilnog društva u ulozi nevladinih organizacija trebaju kontrolirati vlast na različitim razinama. Početkom ovoga stoljeća govori se o suradnji i razvoju partnerskih odnosa, a LAG je jedan od boljih primjera toga. Relevantni sudionici s kojima civilno društvo uspostavlja partnerske odnose su država, javne ustanove, privatni sektor i strane organizacije.

Formaliziranje ovakve suradnje u Hrvatskoj kroz LAG-ove tek je na početku, ali na zaista dobrom početku koji, ukoliko se dobro iskoristi može biti dio te prijeko potrebne pozitivne promjene.

Kada govorimo o shvaćanju uloge organizacija civilnog društva u podmirivanju društvenih potreba, tada se fokusiramo na činjenicu kako mnoge organizacije civilnog društva svoju misiju ostvaruju istraživanjem problema na lokalnoj razini te njihovom aktualizacijom u javnosti. Iako na državnoj razini javnost nema izgrađen stav o problemima na lokalnoj razini, upravo je područje LAG-a ono na kojem se konkretne lokalne situacije mogu i trebaju uvijek aktualizirati, ali i rješavati.

1.3.7.1. Analiza stanja na području LAG-a Mura - Drava

Analiza stanja organizacija civilnog društva (OCD-a) najpotpunija je i najpreciznija s konkretnim podacima dobivenih od samih organizacija. S ciljem izrade takve analize za potrebe Lokalne razvojne strategije kroz proces same izrade iste provedeno je istraživanje u obliku radionice na kojima su sudjelovale udruge koje djeluju na području LAG-a Mura-Drava.

Na dan 15.01.2013. godine u Registru udruga Republike Hrvatske ukupno je bilo upisano 272 udruge koje imaju sjedište na području LAG-a. Broj organizacija civilnog društva, u ovom kontekstu udruga građana, jedan je od glavnih indikatora razvijenosti civilnog društva.

Usporedbom tog podatka s brojem stanovnika prema popisu stanovnika iz 2011. godine (29 083 stanovnika), dolazimo do podatka da na 1000 stanovnika dolaze 9,4 udruge. Usporedbom istog sa susjednim LAGovima (Sjeverozapad 6,03), vidimo da se ta brojka kreće uglavnom malo iznad prosjeka te ne postoje znatnija odstupanja od ostalih.

Na području LAG-a Mura Drava djeluje najviše sportskih udruga, čak njih 83, što čini 30%, dok su nakon njih po brojnosti dobrovoljna vatrogasna društva (28), zatim kulturne (23), udruge ribića (17), udruge žena (16) i mladih (12). U prosjeku svaka udruga okuplja oko 30 članova, što je ukupno oko 8 160 građana uključeno u djelatnosti udruga. Evidencije članstva su vrlo često šturo vođene, a isto tako možemo pretpostaviti da je više od trećine njih u članstvu u više od jedne udruge. Iz toga možemo zaključiti da je realna brojka oko 7 000 aktivnih građana u civilnom društvu područja LAG-a Mura – Drava. U ukupnom broju stanovnika to čini tek oko 24%.

Financijsku potporu za svoje aktivnosti udruge gotovo isključivo ostvaruju iz proračuna jedinica lokalne samouprave u kojoj su registrirane te Međimurske županije. Velik broj udruga uzrok je cijepanju proračuna na iznose nedostane za provođenje akcija većeg opsega. Jedan od temeljnih problema „ovisnosti“ o proračunu jedinica lokalne samouprave je manjak znanja, vještina i kapaciteta općenito u udrugama o pisanju projekata i vođenje aktivne politike samoodrživosti. Članovi udruga nisu dovoljno informirani i obučeni za korištenje mogućnosti financiranja iz nacionalnih i europskih izvora. Druga negativna posljedica velikog broja udruga je raspršenost njihovih aktivnosti, nepostojanje koordinacije i samim time smanjivanje njihovog utjecaja i mogućnosti provođenja inicijativa. Kao jedna od velikih prilika za organizacije civilnog društva, ali općenito i za druge oblike organizacija iz sva tri sektora s područja LAG-a je Program JAKO, program za jačanje kapaciteta organizacija koji kroz aktivnosti informiranja, izobrazbe i savjetovanja aktivno radi na razvoju lokalne zajednice.

S druge pak strane, iz analize je vidljivo kako postoji veliki broj sličnih i srodnih organizacija koje zajedno mogu činiti vrijedan društveni kapital za LAG. Uz to, velika aktivnost u području kulture i rekreacije po čemu je prepoznatljivo ne samo područje LAG-a već i cijele Međimurske i Koprivničko-križevačke županije dobar je zalag za svjetlu budućnost u kreiranju projekata iz tih područja.

1.3.7.2. Interesno problemsko područje organizacija civilnog društva

Utjecaj na javne politike čini izazovno područje razvoja civilnog društva na području LAG-a u budućnosti. Posebno valja istaknuti nedovoljnu iskorištenost organizacija civilnog društva u pripremi i primjeni različitih javnih politika. Strategija razvoja civilnog društva koju bi izradili stručnjaci u tom području mogla bi aktualizirati ulogu organizacija civilnog društva, dati im dodatan legitimitet i osnažiti njihovu ulogu. Organizacije civilnog društva trebale bi, između ostalog, igrati posredničku ulogu. One popunjavaju prostor između građana, institucija države i tržišta. Organiziraju građane, prenose i zastupaju njihove interese.

Kapaciteti organizacija civilnog društva na području LAG-a u laganom su usponu. Organizacije su sve svjesnije problema ljudskih kapaciteta i sve više ulažu u obrazovanje svojih kadrova. Međutim, organizacije civilnog društva nisu iskoristile priliku zapošljavanja mladih stručnjaka uz potporu državnih programa. To bi trebao biti izazov budućeg razvoja. Ojačani kadrovi bit će sposobni pribaviti i znatnije raspoložive financijske resurse, a pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji organizacije civilnog društva imat će pristup novim financijskim resursima. Prepoznatljivost vodstva, vidljivi javni nastupi predstavnika organizacija civilnog društva te umrežavanje i sklapanje koalicija radi konkretnih akcija i dalje čine izazovno područje razvoja civilnog društva na području LAG-a.

Organizacije nedovoljno surađuju međusobno u pitanjima od zajedničkog interesa koliko zbog sukoba toliko zbog nedostatka kulture i neiskustva da dijeljenjem informacija i suradnjom mogu ojačati svaku organizaciju.

Povezanost organizacija civilnog društva s privatnim sektorom relevantna je varijabla, osobito na mikrorazini. Organizacije civilnog društva povezane s privatnim sektorom na lokalnoj razini čine socijalnu mrežu spremnu za pokretanje inicijativa i pripravnu na rješavanje lokalnih problema. Nepovezanost i nesuradnja organizacija civilnog društva s privatnim sektorom – gospodarstvom znači podijeljenost, nerazvijenost i zaostalost našeg društva.

Održivi razvoj organizacija civilnog društva povezan je i s dobivanjem financijskih sredstava iz različitih izvora. To može dugoročno jamčiti stabilnost organizacije. Postojanje različitih izvora sredstava za organizacije civilnog društva znači i to da je civilno društvo ukorijenjeno u zajednicama i društvu. Izvori financiranja za organizacije civilnog društva ovise u velikoj mjeri o područjima njihove djelatnosti. Tako da većina organizacija koje se bave kulturom, sportom, koje rade s osobama s posebnim potrebama itd., ovise gotovo isključivo o domaćim financijskim sredstvima. Također, postoji razlika u izvorima financiranja organizacija ako se gleda po jedinicama lokalne samouprave u članstvu LAG-a (veće općine izdvajaju i više sredstava te stvaraju poticajno okruženje za osnivanje novih organizacija civilnog društva).

Problem financijske održivosti i dalje će ostati jednim od prioriteta, s tim da je svima u organizacijama civilnog društva jasno da se trebaju više okrenuti domaćim izvorima: donacijama, dotacijama i ostvarivanju prihoda od vlastitih usluga. Naturalni resursi za razvoj civilnog društva odnose se na opremu kojom raspolažu organizacije civilnog društva. Uredski prostor za rad organizacija civilnog društva jedan je od ključnih resursa. Raspolaganje

prostorom kao mjestom za sastanke i druženje čini organizaciju prepoznatljivom, a članovi imaju izraženiji osjećaj pripadanja.

Ovaj podatak govori o nešto manjem sudjelovanju u odnosu na podatke Europskog istraživanja vrijednosti ("European Value Study" - EVS) gdje je 40% građana izjavilo kako pripada nekoj organizaciji civilnog društva.

Za ljudske resurse u ovom je kontekstu relevantno aktivno članstvo u organizacijama civilnog društva. Aktivno članstvo znači i dobrovoljni rad. Istraživanje govori da se aktivno članstvo u civilnim organizacijama sužava te da se veoma često radi o jednoj ili dvije osobe koje na neformalnoj razini podupire nekolicina prijatelja. Jakosti ljudskih resursa odnose se na spremnost na učenje te stjecanje novih znanja i vještina, osobito kada su u pitanju pripadnici mlađih generacija. Dio organizacija vodi sustavnu politiku stjecanja novih znanja i vještina za zaposlene. Slabosti su povezane s činjenicom da dio starijih generacija, zaposlen u važnijim organizacijama, nedovoljno pažnje posvećuje promociji mlađih stručnjaka, a nerijetko i koči njihov razvoj.

Među organizacijama civilnog društva postoji veći potencijal i interes za umrežavanjem od onog koji je ostvaren. Razina komunikacije među organizacijama civilnog društva, što podrazumijeva i razmjenu informacija između pojedinih organizacija, kreće se od srednje komunikacije prema ograničenoj. Istraživanje dodatno otkriva dimenziju nelojalne konkurencije pojedinih udruga prilikom natječaja za raspodjelu sredstava. Konferencije, seminari i radionice adekvatno su mjesto za razmjenu informacija. Sudionici ovih skupova primjećuju da se na njima redovito okupljaju iste skupine predstavnika relativno razvijenijih organizacija.

Potreba povećanja kapaciteta organizacija civilnog društva dugo vremena nije bila shvaćena kao važan cilj većine donatora, ali i samih organizacija. Zapošljavanje mlađih osoba i sustavno ulaganje u njihova znanja i vještine ključni je problem razvoja sektora. Sustavno ulaganje u ljudske resurse zakonito će doprinijeti razvoju održivog koncepta financiranja civilnog društva. To će pomoći u rješavanju pitanja tehničke opremljenosti, vodstva i umrežavanja.

2. SWOT ANALIZA RAZVOJNIH MOGUĆNOSTI PODRUČJA

<i>Gospodarstvo</i>	
SNAGE	SLABOSTI
- povoljan prometno-geografski položaj - stabilna i snažna poduzetnička aktivnost (rast broja zaposlenih i ukupnih prihoda poduzetnika na godišnjoj razini) - snažna, izvozno orijentirana prerađivačka (metalska, plastične mase, proizvodnja madraca) industrija - iskusna i kvalificirana radna snaga u tradicionalnim djelatnostima - djelovanje poduzeća u stranom vlasništvu kao važnog faktora gospodarskog razvoja i prelijevanja znanja (eng. <i>knowledge spillovers</i>) - relativno velik broj poslovnih zona u kojima se odvija značajna gospodarska aktivnost	- smanjenje broja obrtnika - zaostajanje u konkurentnosti u dijelu poduzeća i obrta - upitni razvojni potencijali i prostorna ograničenja nekih gospodarskih/poduzetničkih zona - neiskorištenost kapaciteta pojedinih gospodarskih zona - nedovoljna promocija ulagačkih potencijala što ima za posljedicu izostanak većeg priliva investicija i otvaranja novih radnih mjesta - neprilagođeni edukacijski programi potrebama gospodarstva (cjeloživotno učenje) - nepripremljenost za korištenje dostupnih sredstava iz fondova, ministarstava i sl. - nespremnost dijela poduzetnika za brzo prihvaćanje i uvođenje novih tehnologija - nedovoljno razvijene upravljačke vještine dijela poduzetnika - nepostojanje formalnih udruženja malih i srednjih poduzeća - zbog depopulacije i starenja stanovništva smanjuje se broj aktivne radne snage - sve veći „odljev mozgova“ - relativno nizak rast broja novih poduzeća
PRILIKE	PRIJETNJE
- osnaživanje razvoja poduzeća kroz umrežavanje poduzetnika i razvoj ljudskih potencijala, razvoj tehnološke i poduzetničke infrastrukture - iskorištavanje poticajnih mjera za razvoj poduzetništva, investicije i otvaranje novih radnih mjesta - korištenje mogućnosti prekogranične suradnje za jačanje gospodarstva - ulazak na jedinstveno EU tržište bez administrativnih i carinskih barijera u poslovnim odnosima s partnerima - iskorištavanje geoprometnog položaja – ponuda specifičnih usluga transporta i logistike	- povećanje konkurencije proizvoda/usluga iz zemalja članica EU te bliskoistočnih zemalja - smanjenje konkurentnosti proizvoda/usluga zbog uvođenja carine na izvoz u zemlje članice CEFTE - pozicioniranje zemalja JIE (Zapadni Balkan) kao zemalja sa značajno jeftinijom radnom snagom - povećanje broja i kvalitete poslovnih/gospodarskih zona u drugim područjima RH

Poljoprivreda

SNAGE	SLABOSTI
- velik udio raspoložive površine zemljišta na području LAG-a se koristi za poljoprivrednu proizvodnju- međimurski proizvodi su prepoznatljivi po svojoj kvaliteti- specijalizacija u poljoprivrednoj proizvodnji- organizirana proizvodnja voća i povrća sa značajnim udjelom u nacionalnoj proizvodnji i potrošnji- značajan broj proizvođača koji proizvode u skladu sa smjernicama za integriranu proizvodnju prehrambena industrija veže uz sebe značajan dio kooperanata- transfer znanja i iskustva u proizvodnji od susjednih zemalja članica EU- pomoć i podrška proizvođačima od strane stručnih službi	- nedovoljno poljoprivrednog zemljišta (usitnjenost, gusta naseljenost, proizvodnja)- trend smanjenja broja poljoprivrednih gospodarstava- nedostatna primjena inovativnih rješenja i tehnologija u proizvodnji- neriješeni imovinsko-pravni odnosi- nelegalizirani gospodarski objekti- mala površina pojedinačnih poljoprivrednih posjeda i visok stupanj rascjepkanosti- neadekvatno upravljanje rizicima u poljoprivredi nedovoljno korištenje europskih fondova- slaba zaštita i promocija posebnosti regionalnih proizvoda- slaba tržišna konkurentnost- nepostojanje organiziranog korištenja skladišnih kapaciteta
PRILIKE	PRIJETNJE
- porast potražnje na tržištu HR i EU za proizvodima s oznakom „zemljopisnog porijekla“- dostupnost fondova EU- korištenje novih tehnologija u poljoprivredi- diversifikacija proizvodnje na poljoprivrednim gospodarstvima- porast potražnje za ekskluzivnim poljoprivrednim proizvodima (npr. ekološkim, autohtonim i tradicijskim)- uvođenje profitabilnijih kultura u proizvodnji po jedinici površine (voće, povrće, ukrasno i ljekovito bilje, cvijeće itd.)- udruživanje proizvođača radi organiziranijeg nastupa na tržištu	- prestanak poslovanja zbog neusklađenosti sa direktivama EU (propisi o dobrobiti životinja, sigurnosti hrane, zaštite okoliša i zdravlja ljudi koji se neće moći zadovoljiti)- puno staračkih domaćinstava gdje mladi u obitelji ne nastavljaju sa tradicijom proizvodnje- sve veća konkurencija uvoznih poljoprivrednih proizvoda i sve zahtjevniji standardi vezani za izvoz- manji poticaji u proizvodnji sa ulaskom Hrvatske u EU- ekonomski interes iznad ekološkog

Turizam

SNAGE

- dobra resursna osnova za razvoj turizma (očuvan okoliš, geoprometni položaj, prirodna i kulturna baština, kultura života i rada, izvorišta termalno-mineralne vode, rijeke Mura i Drava, i sl.)
- postojanje geotermalnih izvora (Draškovec, Kutnjak-Lunjkovec) u funkciji razvoja zdravstveno-lječilišnog turizma
- porast broja kreveta na području LAG-a
- velik broj noćenja ostvaruju strani gosti (71%)
- sve veći broj uspješnih projekata vezanih uz diversifikaciju turističke ponude

PRILIKE

- povećanje interesa turista za Hrvatsku
- povećanje interesa za ruralnim turističkim destinacijama
- povećanje turističke potražnje za kraćim boravcima, kao i zanimanja za cjelovit turistički proizvod koji obuhvaća razne aspekte ponude destinacije
- potencijalnih interes stranih ulagača za ulaganja (temeljem potencijala za razvoj turizma)
- mogućnost povezivanja turističke ponude sa atrakcijama u blizini LAG-a
- kvalitetna diferencijacija i specijalizacija područja kao turističke destinacije

SLABOSTI

- nedostatan korištenje prirodnih i kulturnih potencijala za razvoj turizma
- nepostojanje auto-kampova i turističkih seljačkih gospodarstava koja nude usluge turističkih noćenja
- nerazvijen tranzitni turizam
- nedostatak osmišljenog razvoja turizma, nedostatak promocije turističke destinacije i imidža
- nedostatak adekvatnih kadrova sa specifičnim znanjima
- slaba međupovezanost turističkih subjekata
- nedovoljna financijska sredstva lokalnih turističkih zajednica
- neadekvatni ugostiteljski kapaciteti, slaba ili neadekvatna gastronomska ponuda
- nedostatak koordinacije u razvoju turizma i poljoprivrede

PRIJETNJE

- ograničeno korištenje sredstava EU fondova uslijed visokih kriterija prihvatljivosti korisnika
- promocija Hrvatske kao priobalne zemlje
- nepostojanje razvojne strategije turizma na regionalnoj razini
- konkurentnost drugih turističkih destinacija koje mogu utjecati na zaostajanje LAG-a
- nepraćenje trendova u turizmu/ neuskalđivanje ponude sa trendom potražnje

Društvene djelatnosti

SNAGE	SLABOSTI
- zadovoljavajuće razvijena društvena infrastruktura- dobro razvijena mreža vrtića i osnovnih škola- mogućnost srednjoškolskog obrazovanja na području LAG-a te blizina drugih srednjoškolskih i visokoobrazovnih institucija (Čakovec, Koprivnica, Varaždin)- zamjetan broj i uloga OCD-a u razvoju civilnog sektora- postojanje posebnih programa jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva- kontinuirano provođenje aktivnosti usmjerenih na promicanje prevencije i zdravstvene skrbi građana- dobro razvijena mreže cestovne i željezničke infrastrukture- dobra povezanost s međunarodnim prometnim tokovima- visoka pokrivenost kućanstava i gospodarskih subjekata vodoopskrbnim sustavom (više od 90%)- pokrivenost kućanstava i gospodarstva elektroopskrbnim i plinskim sustavom veća od prosjeka na razini RH- Izgrađenost postojeće elektroenergetske infrastrukture i njezini kapaciteti zadovoljavaju trenutačne potrebe potrošnje	- nedovoljna pokrivenost kućanstava kanalizacijskim sustavom odnosno sustavom za odvodnju otpadnih voda- loš sustav javnog prijevoza te njegova neusklađenost sa potrebama lokalnog stanovništva- nepostignuti uvjeti sigurnosti prometa za sve sudionike (neadekvatni kolnici i održavanje cesta)- veoma visok udio osoba s nezavršenom OŠ te osoba samo sa završenom OŠ- nedovoljni materijalni i ljudski resursi za osiguranje adekvatnog obrazovanja te zdravstvene i socijalne skrbi (stručni suradnici, asistenti)- neuspješna integracija Roma u društvo- izostanak suradnje između OCD-a te manjak njihovog kapaciteta u pisanju projekata i vođenju aktivne politike samoodrživosti- otežano djelovanje pojedinih udruga uslijed nedostatka prostora za rad, nedovoljno financijskih sredstava- neadekvatno uređenje ili nedostatni prostori pojedinih škola i vrtića (nepostojanje jaslica, jednosmjenske nastave, produženog boravka)- nepostojanje centra za cjeloživotno obrazovanje- otežana/ograničena dostupnost prostora javne namjene osobama s invaliditetom- veliki gubici i troškovi energenata u objektima javne namjene
PRILIKE	PRIJETNJE
- jačanje važnosti o potrebama ugroženih marginaliziranih skupina društva- jačanje društvene i komunalne infrastrukture kroz pripremu i provedbu projekata financiranih EU fondovima- zapošljavanje mladih stručnjaka u JLS-ima, udrugama i poduzećima,- razvoj međunarodnih partnerstva i učenje na primjerima dobre prakse	- nedovoljna fleksibilnost obrazovnog sustava, neprilagođenost potrebama gospodarstva na državnoj razini- nedostatna državna financijska sredstva za financiranje potreba društvene i komunalne infrastrukture- sve brži razvoj tehnologija nameće potrebu za cjeloživotnim obrazovanjem i prilagođavanjem- gubitak važnosti željezničkih pravaca kroz područje i mogućnost neobnavljanja željezničke infrastrukture- porast cijena energenata može djelovati negativno na gospodarstvo i standard građana

Prirodni i kulturni resursi, okoliš

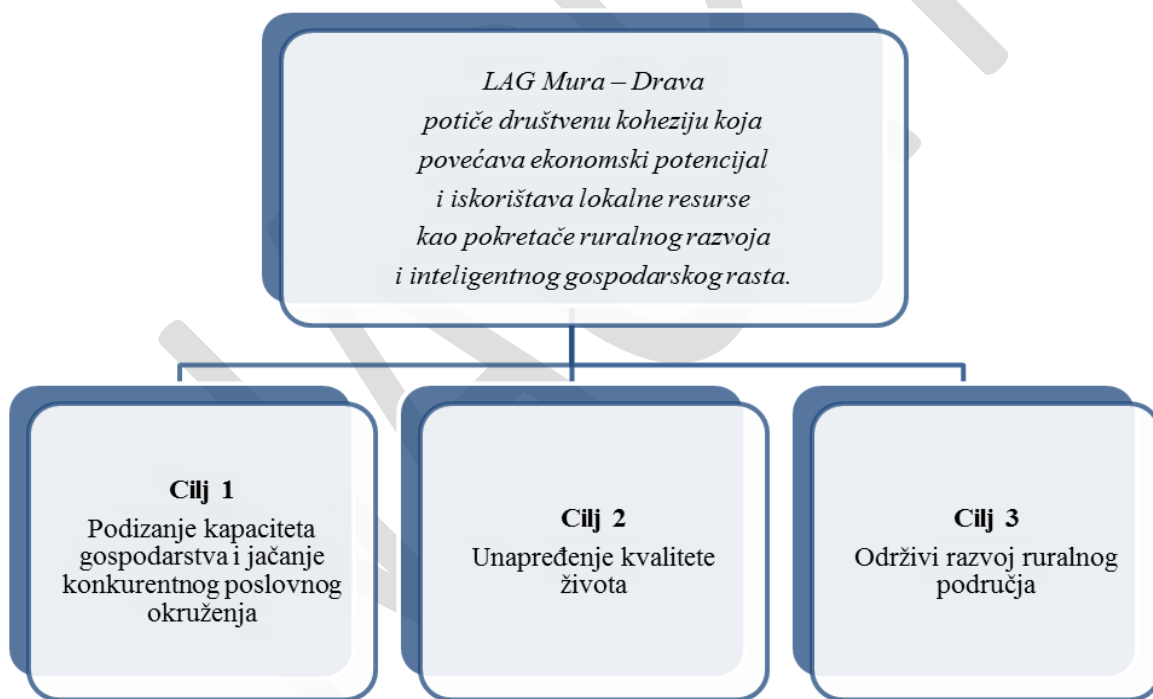
SNAGE	SLABOSTI
- bogata prirodna baština i krajobrazna raznolikost (dijelom i zakonski zaštićena)- visoka razina biološke raznolikosti koja karakterizira rijeke Muru i Dravu- kvaliteta podzemnih voda i bogatstvo vodenih resursa- uspostavljena nacionalna ekološka mreža te mehanizmi kontrole- dobro organizirano skupljanje i zbrinjavanje otpada- velik broj manifestacija (kulturnih te onih vezanih uz sport i zdravlje)- dobro očuvana tradicija (čipka, ispiranje zlata)- velik broj zaštićenih materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara (uvedeni u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske)	- gubici vode u vodoopskrbnom sustavu- onečišćenje i degradacija tla nekontroliranom upotrebom kemijskih sredstava u poljoprivredi i nelegalnim odlaganjem otpada- uništavanje staništa divljih životinja uz Muru i Dravu te prijetnja istrebljenju zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta- nepostojanje plana upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima- velik broj prekršaja i kaznenih djela vezanih uz prirodu- zagađenje okoliša, voda i tla uslijed neizgrađenog sustava odvodnje- nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije- nedostatan iskorišten potencijal te nedostatak inventarizacije i valorizacije kulturne, povijesne i prirodne baštine- devastacija, neodržavanje i djelomično neadekvatna zaštita kulturne i graditeljske baštine- Nedovoljna podrška radu kulturnih udruga te nedostatak prostora za promociju i očuvanje materijalne i nem. tradicijske baštine, etno-zbirke i sl.- nedovoljna svijest lokalnog stanovništva o važnosti kulturnog naslijeđa- izumiranje kulturne i vjerske tradicije nacionalnih manjina
PRILIKE	PRIJETNJE
- provedba projekata financiranih iz nacionalnih i europskih sredstava u području zaštite i upravljanja prirodne i kulturne baštine- unapređenje procesa upravljanja otpadom- sve veća potreba za povećanjem proizvodnje i korištenjem obnovljivih izvora energije zbog pokupljena energenata i/ili promjene zakonodavstva- dostupnost brojnih natječaja za civilno društvo u vezi zaštite okoliša i očuvanja kulturne baštine	- ugroženost podzemnih voda od nezgoda zbog prijevoza opasnih tvari i intenzivnom poljoprivrednom proizvodnjom- klimatske promjene mogu imati negativan utjecaj na eko sustav- zahtjevna procedura za pokretanje proizvodnje energije iz OIE te velika inicijalna ulaganja- prijetnja zagađenju okoliša zbog utjecaja susjednih područja

3. RAZVOJNA VIZIJA

Naša vizija je...

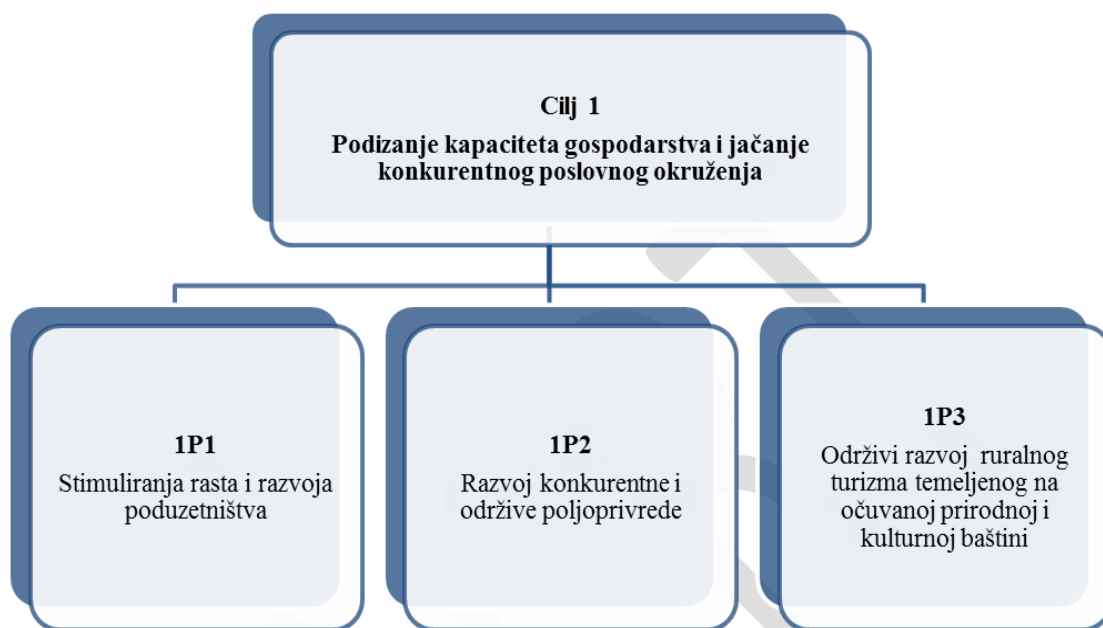
LAG Mura – Drava
potiče društvenu koheziju koja
povećava ekonomski potencijal
i iskorištava lokalne resurse
kao pokretače ruralnog razvoja
i inteligentnog gospodarskog rasta.

3.1. Razvojni ciljevi po osima ruralnog razvoja

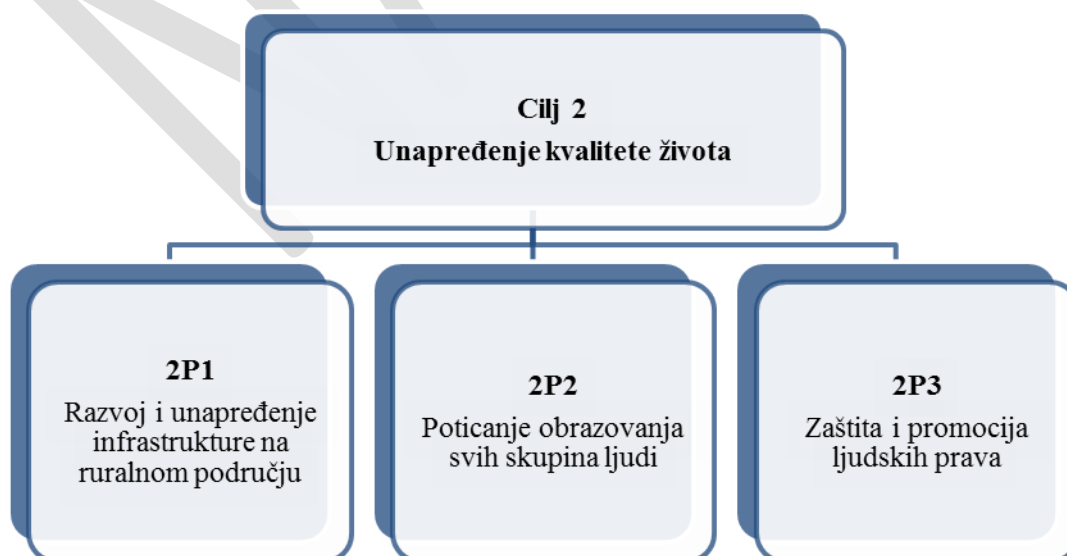
3.2. Opis mjera za dostizanje ciljeva uključujući definiranje korisnika i kriterija prihvatljivosti

Strateški cilj 1 – Podizanje kapaciteta gospodarstva i jačanje konkurentnog poslovnog okruženja

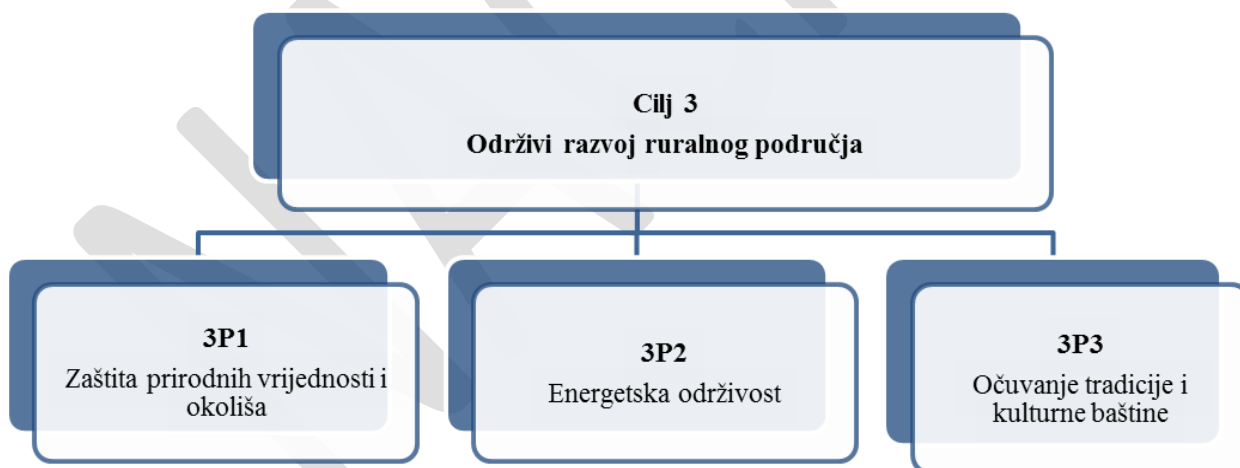
Strateški cilj	Prioriteti (P)	Mjere (M)	Korisnici
Cilj 1: Podizanje kapaciteta gospodarstva i jačanje konkurentnog poslovnog okruženja	1P1: Stimuliranje rasta i razvoja poduzetništva	1P1-M1 Razvoj poslovne infrastrukture	Gospodarstvenici, stanovništvo, JLS
		1P1-M2 Jačanje poduzetničkih potencijala i promicanje pozitivnog stava prema poduzetništvu	Gospodarstvenici, stanovništvo, JLS
		1P1-M3 Razvoj poduzetništva temeljenog na primjeni novih tehnologija i razvoju novih proizvoda	Gospodarstvenici, stanovništvo, JLS
		1P1-M4 Olakšavanje pristupa domaćem tržištu i razvijanje kapaciteta usmjerenih na internacionalizaciju poslovanja	Gospodarstvenici, stanovništvo, JLS
		1P1-M5 Uvođenje i usvajanje standarda, znakova kvalitete, normizacija i promicanje zelenog gospodarstva	Gospodarstvenici, stanovništvo, JLS
	1P2: Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede	1P2-M1 Poticanje tržišno orijentirane poljoprivrede	Poljoprivrednici, OPG, gospodarstvenici, stanovništvo
		1P2-M2 Poticanje na okupljanje zemljišta i usklađivanje s propisima	Poljoprivrednici, OPG, stanovništvo, JLS
		1P2-M3 Razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje, prerade i prodaje	Poljoprivrednici, OPG, stanovništvo, JLS
	1P3: Održivi razvoj ruralnog turizma temeljenog na očuvanoj prirodnoj i kulturnoj baštini	1P3-M1 Izgradnja i razvoj turističke infrastrukture	Turisti, stanovništvo, LAG
		1P3-M2 Održivo upravljanje turističkim resursima	Turisti, stanovništvo, LAG
		1P3-M3 Osmišljavanje i razvoj zajedničke turističke ponude i promocije područja	Ponudajući turističkih usluga, turisti, stanovništvo, LAG

Strateški cilj 2 – Unapređenje kvalitete života

Strateški cilj	Prioriteti (P)	Mjere (M)	Korisnici
Cilj 2: Unapređenje kvalitete života	2P1: Razvoj i unapređenje infrastrukture na ruralnom području	2P1-M1 Unapređenje cestovnog i željezničkog prometa	Stanovništvo, gospodarstvenici, JLS, LAG
		2P1-M2 Razvoj i izgradnja komunalne i telekomunikacijske infrastrukture	Stanovništvo, komunalna poduzeća, LAG
		2P1-M3 Razvoj i unapređenje društvene infrastrukture	Stanovništvo, škole, gospodarstvenici, udruge, JLS
	2P2: Poticanje obrazovanja svih skupina ljudi	2P2-M1 Pomoć mladima u obrazovnom usmjeravanju	Mladi, škole, JLS, udruge
		2P2-M2 Potpora cjeloživotnom obrazovanju	Stanovništvo, gospodarstvenici
	2P3: Zaštita i promocija ljudskih prava	2P3-M1 Poboljšanje kvalitete života marginaliziranih i ranjivih društvenih skupina	Stanovništvo, marginalizirane i ranjive društvene skupine, udruge
		2P3-M2 Promicanje preventivne zdravstvene zaštite	Stanovništvo, škole, udruge, JLS
		2P3-M3 Podrška zdravom načinu života i aktivnom starenju	Stanovništvo, škole, udruge, JLS

Strateški cilj 3 – Održivi razvoj ruralnog područja

Strateški cilj	Prioriteti (P)	Mjere (M)	Korisnici
Cilj 3: Održivi razvoj ruralnog područja	3P1: Zaštita prirodnih vrijednosti i okoliša	3P1-M1 Razvoj sustava za praćenje stanja i zaštitu okoliša	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG
		3P1-M2 Unapređenje sustava za gospodarenje otpadom	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG
		3P1-M3 Povećanje znanja, vještina i motiviranosti stanovnika o zaštiti i očuvanju prirodnih resursa	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG
	3P2: Energetska održivost	3P2-M1 Poticanje proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora energije	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG
		3P2-M2 Promoviranje energetske učinkovitosti	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG
	3P3: Očuvanje tradicije i kulturne baštine	3P3-M1 Obnova i zaštita kulturne baštine	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG
		3P3-M2 Održivo korištenje kulturne baštine	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG
		3P3-M3 Motivacija za očuvanje kulturne baštine i razvoj programa kulturne suradnje	Stanovništvo, ustanove, gospodarstvenici, udruge, JLS, LAG

3.3. Očekivani rezultati po mjerama

4. STRATEGIJA IZRADE I PROVEDBE

4.1. Značajke partnerstva

4.2. Primjena načela »odozdo prema gore« i sudjelovanje različitih interesnih skupina, uključujući socio-ekonomski ugrožene skupine, žene i mladi u izradi strategije

4.3. Plan provedbe i slijed aktivnosti u ostvarenju ciljeva

4.4. Sposobnost upravljanja javnim sredstvima

4.5. Utjecaj provedbe strategije na okoliš

4.6. Izvori financiranja i održivost strategije bez sredstava javne pomoći

4.7. Procjena broja projekata i potrebnih sredstava za vrijeme trajanja IPARD programa

4.8. Praćenje provedbe strategije i mjerenje učinaka provedbe strategije, kriteriji i indikatori za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti

4.9. Procedura donošenja odluka uključujući proceduru odabira projekata kojima će LAG izdati pismo preporuke i načine sprječavanja sukoba interesa

4.10. Projekti koji su se provodili/se provode iz drugih izvora financiranja

5. USKLADENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Aneks I: Površina, broj stanovnika, gustoća naseljenosti i naselja LAG-a Mura – Drava, 2011. god.

Grad/ općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti br. st./km ²	Naselja u sklopu grada/općina s brojem stanovnika
Donja Dubrava	19,16	1.920	108,83	Donja Dubrava – 1.932
Donji Kraljevec	36	4.659	129,58	Donji Kraljevec – 1.537 Hodošan – 1.262 Donji Hrašćan – 560 Palinovec – 710 Sveti Juraj u Trnju – 309 Donji Pustakovec – 287
Donji Vidovec	13,64	1.399	102,86	Donji Vidovec – 1.403
Goričan	21,56	2.823	132,24	Goričan – 2.851
Kotoriba	26,58	3.224	121,60	Kotoriba – 3.232
Legrad	62,62	2.241	34,89	Antolovec - 72 Kutnjak - 276 Legrad - 925 Mali Otok - 144 Selnica Podravska - 297 Veliki Otok - 253 Zablatje - 218
Orehovica	21,32	2.685	125,94	Orehovica – 1.669 Podbrest – 618 Vularija – 398
Prelog	63,66	7.815	122,76	Čirkovljan – 818 Čehovec – 720 Čukovec – 332 Draškovec – 595 Oporovec – 425 Otok – 335 Prelog – 4.324 Hemuševac - 266
Sveta Marija	23,40	2.317	99,87	Sveta Marija – 1.608 Donji Mihaljevec - 729

Izvor: Izrada autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku (popis stanovništva 2011.)

Aneks 2: Popis zaštićenih kulturnih dobara u LAG-u Mura - Drava, (stanje: prosinac 2012.)

Lokacija	Zaštićeno materijalno dobro
Cirkovljan (Grad Prelog)	Crkva sv. Lovre Inventar crkve sv. Lovre Orgulje u crkvi sv. Lovre
Čukovec (Grad Prelog)	Crkva sv. Jakova
Donja Dubrava (Općina Donja Dubrava)	Orgulje iz crkve sv. Margarete Kuća "Zalan", Trg Republike 9
Donji Kraljevec (Općina Donji Kraljevec)	Crkva sv. Magdalene i pil sv. Trojstva Glavni oltar sv. Marije Magdalene iz kapele sv. Marije Magdalene u Donjem Kraljevcu Orgulje u crkvi sv. Magdalene
Donji Vidovec (Općina Donji Vidovec)	Crkva sv. Vida i župni dvor Inventar crkve sv. Vida
Draškovec (Grad Prelog)	Crkva sv. Roka Oltar sv. Roka iz crkve sv. Roka Orgulje u crkvi sv. Roka Poklonac sv. Florijana Pokretni inventar crkve sv. Roka u Draškovcu
Goričan (Općina Goričan)	Arheološko nalazište Gorica Arheološko nalazište Igla Crkva sv. Leonarda, kurija župnog dvora i pil sv. Obitelji Glavni oltar sv. Leonarda i bočni oltar Majke Božje Žalosne Orgulje u crkvi sv. Leonarda
Hodošan (Općina Donji Kraljevec)	Crkva sv. Ivana Nepomuka Građevina stare škole, Glavna ulica
Kotoriba (Općina Kotoriba)	Crkva Sedam žalosti Blažene Djevice Marije i sv. Križa Kurija starog župnog dvora, A. Stepinca 42 Inventar crkve Sedam žalosti Blažene Djevice Marije i sv. Križa Orgulje u crkvi Sedam žalosti Blažene Djevice Marije i sv. Križa
Kutnjak (Općina Legrad)	Crkva sv. Jelene
Legrad (Općina Legrad)	Crkva Presvetog Trojstva Crkva Žalosne Gospe Inventar crkve sv. Trojstva Orgulje u crkvi Presvetog Trojstva Pil sv. Florijana
Prelog (Grad Prelog)	Crkva sv. Jakova i pil sv. Obitelji Inventar crkve sv. Jakova Orgulje u crkvi sv. Jakoba
Sv. Juraj u Trnju (Općina Donji Kraljevec)	Arheološko nalazište ranosrednjovjekovnog groblja uz crkvu sv. Jurja u Trnju Crkva sv. Jurja Mučenika i građevina župnog dvora
Zablatje (Općina Legrad)	Crkva sv. Martina; Orgulje u Crkvi sv. Martina
Sveta Marija (Općina Sveta Marija)	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije, kurija župnog dvora i pil Bogorodice Inventar iz crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije Orgulje u crkvi Uznesenja BDM

Izvor: izrada autora prema podacima Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske

Aneks 3: Pregled kulturnih i drugih manifestacija na području LAG-a Mura - Drava

Naziv manifestacije	Vrijeme održavanja	Organizator
Fašnjak u Prelogu	veljača	TZG Prelog
Fašenki u Kotoribi	veljača	Općina Kotoriba
Sajam cvijeća u Prelogu	travanj	TZG Prelog
Biciklijada	svibanj	TZG Prelog
Dani jaretine u Prelogu	svibanj	TZG Prelog
Dani jagoda u Prelogu	svibanj	TZG Prelog
Dani šibe i ribe	svibanj	Općina Kotoriba
Dani dr. Rudolfa Steinera	lipanj	Centar dr. R. Steinera
Lov na labuđe pero	srpanj	TZG Prelog
Prelog Etno Grad	srpanj	TZG Prelog
Otvorenje jednodnevnog malograničnog prijelaza Legrad - Ortilos	srpanj/kolovoz	Općina Legrad
Dani luka i ekološke proizvodnje	kolovoz	Općina Donja Dubrava s različitih partnerima
Rokovo u Međimurju	kolovoz	Draškovec
Međunarodni voćarski sajam u Donjem Kraljevcu	kolovoz	Općina Donji Kraljevec
Dani Kotoribe	rujan	Općina Kotoriba
Svjetski dan oralnog zdravlja	rujan	Lokalni doktori dentalne medicine
Svjetski dan srca	rujan	ZZJZMŽ, Savez udruga „Sport za sve“, TZG Prelog
Barokne večeri u Prelogu	listopad	TZG Prelog
Dani kruha i zahvalnosti	listopad	TZG Prelog Udruga žena Legrad
Dan Svetog Huberta	studeni	TZG Prelog

Izvor: podaci jedinica lokalne samouprave uključenih u LAG

Aneks 4: Popis zaštićenih prirodnih vrijednosti na području LAG-a Mura - Drava

Objekt / područje	Godina zaštite	Kategorija
Prostrano prirodno i dijelom kultivirano područje rijeke Mure i Drave u Međimurskoj, Varaždinskoj, Koprivničko-križevačkoj, Virovitičko-podravskoj i Osječko-baranjskoj županiji površine 87.680,52 ha	2011. (10. veljače)	regionalni park
Krajobraz rijeke Mure	2001. (18. travnja)	značajni krajobraz
Hrast lužnjak (<i>Quercus robur</i>) u Donjem Vidovcu	1995. (31. listopada)	spomenik prirode – pojedinačno stablo
Ginkgo (<i>Ginkgo biloba</i>) u Donjoj Dubravi	1995. (31. listopada)	spomenik parkovne arhitekture – pojedinačno stablo
Posebni orintološki rezervat „Veliki Pažut“ (Legrad)	2011. (15. studenog)	Orintološki rezervat
Područje Biosfernog rezervata Mura-Drava-Dunav (djelomično na području Općine Legrad)		Biosferni rezervat

Izvor: Javna ustanova za zaštitu prirode Međimurske županije, Javna ustanova za zaštitu prirode Koprivnica

Aneks 5: Podaci o vodoopskrbi i kanalizaciji na području LAG-a Mura - Drava

	Broj vodovodnih priključaka (31.12.2011.)	Dužina vodovodne mreže (31.12.2011.)	Količina vode (31.12.2011.)	Broj kanalizacijskih priključaka (31.12.2012.)	Dužina zatvorene kanalizacijske mreže (31.12.2012.)
Općina Donja Dubrava	802	12.900	108.751	-	-
Donja Dubrava	802	12.900	108.751	-	-
Općina Donji Kraljevec	1.419	25.727	205.852	766	33.374
Donji Kraljevec *	543	10.091	94.186	349	6.528
Donji Hrašćan	143	2.431	16.678	60	4.525
Donji Pustakovec	80	1.861	8.988	57	2.165
Hodošan	407	7.324	57.860	207	8.777
Palinovec	167	2.620	18.477	49	9.103
Sv. Juraj u Trnju	79	1.400	9.663	44	2.276
Općina Donji Vidovec	517	9.334	47.338	-	-
Donji Vidovec	517	9.334	47.338	-	-
Općina Kotoriba	1.067	19.843	112.145	648	5.293
Kotoriba *	1.067	19.843	112.145	648	5.293
Općina Legrad	700	47.310	8.000	-	-
Općina Goričan	970	21.046	96.070	-	-
Goričan	970	21.046	96.070	-	-
Grad Prelog	2.062	45.703	222.138	0	14.820
Cirkovljan	84	4.559	6.137	-	-
Čehovec	156	2.426	14.241	-	-
Čukovec	101	2.633	10.517	-	-
Draškovec	230	8.211	22.538	-	-
Hemuševec	83		8.653	-	-
Oporovec	157	4.041	11.715	-	-
Otok	63	1.895	7.387	-	-

	Prelog *	1.188	21.938	140.950	589	14.820
	Općina Orehovica	707	18.457	93.967	-	-
	Orehovica	355	9.178	51.165	-	-
	Podbrest	210	5.886	27.417	-	-
	Vularija	142	3.393	15.385	-	-
	Općina Sveta Marija	853	18.915	72.951	-	-
	Donji Mihaljevec	286	6.002	23.126	-	-
	Sveta Marija	567	12.913	49.825	-	-

Izvor: Međimurske vode d.o.o., Općina Legrad

Aneks 6: Podaci o opskrbi plinom na području LAG-a

Općina / grad	Dužina plinovoda u metrima	Broj potrošača			Potrošnja u m ³ /god		
		Domaćinstva	Industrija (veliki potrošači)	Ostalo	Domaćinstva	Industrija (veliki potrošači)	Ostalo
Prelog	30.186	876		181	1.092.030	279.682	1.117.132
Cirkovljan	4.127	157		10	115.968		61.720
Čehovec	4.044	151		4	166.013		24.688
Čukovec	1.842	50		6	46.601		55.548
Draškovec	11.367	145		12	138.988		74.064
Hemuševac	1.048	55		4	50.251		24.688
Oporovec	4.337	67		3	54.873		18.516
Otok	3.091	45		9	45.611		55.548
Ukupno grad Prelog	66.042	1.546	4	229	1.710.335	279.682	1.431.904
Donja Dubrava	19.493	451	1	39	462.983	74.004	246.880
Donji Kraljevec	12.430	394	4	79	455.777	519.190	487.588
Donji Hrašćan	5.836	101		6	120.831		37.032
Donji Pustakovec	3.723	69		7	83.137		43.204
Hodošan	12.669	275		18	311.487		111.096

Palinovec	4.330	120		7	120.168		43.204
Sv. Juraj u Trnju	11.295	61		6	66.957		37.032
Ukupno općina Donji Kraljevec	50.283	1.020	4	123	1.158.357	519.190	759.156
Donji Vidovec	12.598	297		26	259.202		160.472
Goričan	21.065	601	1	26	657.687	40.928	160.472
Kotoriba	21.752	649	1	61	774.450	100.736	376.492
Orehovica	11.962	208		21	228.269		129.612
Podbrest	5.545	135		5	153.734		30.860
Vularija	3.308	80		8	89.990		49.376
Legrad	30.302	357		44	398.650		263.610
Ukupno općina Orehovica	20.815	423		34	471.993		2 09.848
Sveta Marija	15.219	392		18	288.582		111.096
Donji Mihaljevec	10.159	168		12	133.499		74.064
Ukupno općina Sveta Marija	25.378	560		40	422.081		185.160
Sveukupno:	231.426	5.547	11	578	5.917.088	1.01.4540	3.530.384

Izvor: Međimurje plin d.o.o. i Općina Legrad

Aneks 7: Županijske i lokalne ceste na području LAG-a, stanje 2012. godine

Grad/općina	Dužina županijskih cesta (km)	Dužina lokalnih cesta (km)	Dužina PBS/BT (km)
Donja Dubrava	3,31	3,15	2,05
Donji Kraljevec	13,66	13,67	7,80
Donji Vidovec	2,79	1,94	3,88
Kotoriba	1,19	10,30	2,92
Legrad	17,24	7,29	5,760
Goričan	4,44	8,84	3,41
Prelog	13,93	21,94	6,37
Orehovica	8,22	13,56	3,03
Sveta Marija	0,00	10,64	0,00
UKUPNO	64,78	91,33	35,22

Izvor: Županijska Uprava za ceste MŽ, Općina Legrad

Aneks 8: Pregled broja poduzeća po djelatnostima i sjedištu

Djelatnosti	Donja Dubrava	Donji Kraljevec	Donji Vidovec	Goričan	Kotoriba	Legrad	Prelog	Orehovica	Sveta Marija	Ukupno LAG
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2	10	1	1	8	3	2	2	4	33
B Rudarstvo i vađenje	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
C Prerađivačka industrija	12	22	5	4	15	4	47	3	3	115
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospod. otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
F Građevinarstvo	6	7	2	6	9	2	32	2	6	72
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	10	18	3	10	6	7	53	4	3	114
H Prijevoz i skladištenje	0	6	0	7	0	0	9	2	1	25
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1	8	5	5	4	0	13	2	2	40
J Informacije i komunikacije	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
L Poslovanje nekretninama	1	0	0	0	0	0	12	1	0	14
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	0	4	0	2	3	0	18	0	2	29
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0	1	0	1	0	0	10	0	1	13
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
P Obrazovanje	1	0	0	1	0	0	1	0	0	3
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0	3	0	0	2	0	3	0	1	9
Q Umjetnost, zabava i rekreacija	0	1	1	0	0	0	2	0	0	4
S Ostale uslužne djelatnosti	2	2	0	1	3	0	7	1	1	17
Ukupno za područje LAG-a	35	83	17	38	52	18	213	18	24	498

Izvor: Fina - Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2011. po djelatnostima

Aneks 9: Analiza poslovanja poduzetnika LAG-a u 2011. godini

Djelatnosti	Broj poduzetnika	Dobitaši	Gubitaši	Ukupan prihod	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja	Dobit - gubitak djelatnosti
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	33	22	11	224.384	4.878	191	4.686
B Rudarstvo i vađenje	1	0	1	0	0	142	-142
C Prerađivačka industrija	115	72	43	1.630.654	72.876	14.009	58.867
D Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	2	2	0	1.439	54	0	54
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospod. otpadom te sanacija okoliša	2	2	0	14.493	239	0	239
F Građevinarstvo	72	41	31	161.729	3.310	4.604	-1.298
G Trgovina na veliko i na malo; popravak mot. vozila i motocikla	112	69	43	167.370	4.557	3.975	519
H Prijevoz i skladištenje	27	19	8	116.828	5.656	540	4.672
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	40	17	23	16.930	454	1.792	-1.337
J Informacije i komunikacije	2	1	1	16	12	0	12
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osig.	2	1	1	614	16	157	-141
L Poslovanje nekretninama	14	6	8	620	196	217	-21
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	29	21	8	27.014	2.561	293	2.268
N Administrativne i pomoćne uslužne djel.	13	4	9	3.034	50	375	-325
O Javna uprava i obrana; obvezno soc. osig.	1	1	0	1.424	2	0	2
P Obrazovanje	3	2	1	2.040	41	47	-6
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	9	8	1	13.232	913	0	913
Q Umjetnost, zabava i rekreacija	4	2	2	813	4	34	-30
S Ostale uslužne djelatnosti	17	13	4	1.700	60	101	-42
Ukupno za područje LAG-a:	498	303	195	2.384.334	95.879	26.477	68.890

Izvor: Fina- Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2011. po djelatnostima

Aneks 10: Pregled broja zaposlenih i prosječnih isplaćenih neto plaće kod poduzetnika LAG-a 2011. godine

Djelatnosti	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Prosječna neto plaća (kn)
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	33	178	3.897
B Rudarstvo i vađenje	1	1	4.366
C Prerađivačka industrija	115	3.662	3.356
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2	2	3.894
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospod. otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2	77	3.098
F Građevinarstvo	72	446	3.075
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	112	280	3.214
H Prijevoz i skladištenje	27	282	3.378
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	40	144	2.221
J Informacije i komunikacije	2	0	0
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2	7	2.969
L Poslovanje nekretninama	14	1	2.680
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	29	70	3.638
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	13	26	3.266
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1	1	2.370
P Obrazovanje	3	16	3.301
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	9	85	3.716
Q Umjetnost, zabava i rekreacija	4	10	1.847
S Ostale uslužne djelatnosti	17	23	1.978
Ukupno za područje LAG-a:	498	5.311	3.126

Izvor: Fina - Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2011. po djelatnostima

Aneks II: Pregled vanjskotrgovinske razmjene po općinama za 2011. – iznosi u 000 USD

	IZVOZ			UVOZ			INDEKS 2011/2010		SALDO VT. RAZMJENE 2011
	2009.	2010.	2011.	2009.	2010.	2011.	IZVOZ	UVOZ	
Donja Dubrava	2.202	3.709	6.464	1.954	2.920	4.234	174,28	145,00	2.230
Donja Kraljevec	41.908	37.511	43.327	13.704	13.066	16.074	115,50	123,02	27.253
Donja Vidovec	51	24	3	145	11	42	12,50	381,82	-39
Goričan	7.621	8.851	9.206	5.844	6.391	6.686	104,01	104,62	2.520
Legrad	412	242	376	4.586	2.628	2.253	155,37	85,73	-1.877
Kotoriba	10.125	16.196	21.224	9.697	9.463	14.822	131,04	156,63	6.402
Prelog	55.602	63.493	65.205	42.735	40.833	49.277	102,70	120,68	15.928
Orehovica	217	156	132	945	541	430	84,62	79,48	-298
Sveta Marija	154	136	78	1.651	1.695	1.477	57,35	87,14	-1.399
Ukupno	118.292	130.318	146.015	83.270	77.548	95.295			50.720

Izvor: Državni zavod za statistiku RH; Međimurje u brojkama 2011., Međimurje u brojkama 2010. – UDU MŽ

Aneks 12: Broj obrta i poslovanje obrta po općinama LAG-a

Grad/općina	Broj obrta 31.12.2011.	Primici 2011.	Izdaci 2011.	Dohodak/ gubitak 2011.	Broj obrta 30.09.2012.
Donja Dubrava	44	16.095.350	14.193.409	2.011.052	42
Donji Kraljevec	52	4.010.348	3.180.211	970.576	51
Donji Vidovec	10	37.081.280	33.930.843	3.810.908	11
Goričan	22	10.510.596	10.087.359	842.658	24
Kotoriba	20	11.797.666	10.788.936	1.153.311	21
Legrad	18	-	-		18
Prelog	106	55.015.086	49.960.962	5.975.571	102
Orehovica	30	26.543.350	23.576.276	3.154.881	30
Sveta Marija	32	14.083.309	12.736.315	1.559.425	30
U K U P N O	334	175.136.984	158.454.311		329

Izvor: HOK-Obrtnička komora MŽ

Aneks 13: Nezaposlene osobe prema općini stanovanja, razini obrazovanja i spolu u studenom 2012. godine

Grad/općina	UKUPNO	PREMA RAZINI OBRAZOVANJA					
		BEZ ŠKOLE I NEZAVRŠENA OŠ	OSNOVNA ŠKOLA	SREDNJA ŠKOLA DO 3 GOD. I KV/VKV	SREDNJA ŠKOLA 4 GOD. I GIMNAZIJA	VIŠA ŠKOLA I 1. STUPANJ FAKULTETA	FAKULTET, AKADEMIJA, MAGISTERIJ I DOKTORAT
Donja Dubrava	122	7	27	46	25	6	11
Donji Kraljevec	218	4	34	91	59	13	17
Donji Vidovec	99	17	18	31	24	8	1
Goričan	157	18	30	70	29	6	4
Legrad	145	21	38	55	23	3	5
Kotoriba	298	90	58	94	39	7	10
Prelog	421	20	97	157	106	18	23
Orehovica	223	95	55	46	23	0	4
Sveta Marija	127	11	26	35	31	15	9
UKUPNO	1.810	283	383	625	359	76	84

Izvor: Mjesečni bilteni HZZ - PU Čakovec/PU Koprivnica prosinac 2012.

Aneks 14: Pregled poslovnih zona na području LAG-a

Grad/općina	Naziv zone	Status	Površina zone u m²	Broj gospodarskih subjekata koji posluju u zoni	Broj zaposlenih unutar zone
Donja Dubrava	Zona male privrede 1	Popunjena	20.482,95	9	53
	Zona male privrede 2	Popunjena	45.429,36		
	Gospodarska zona Sjeveroistok	Popunjena	47.547,80		
Donji Kraljevec	Industrijska zona Palinovec	Spremna za ulaganje	63.125,00	6	1000
	Industrijska zona Sjever	Spremna za ulaganje (regionalni značaj)	87.000,00		
	Stambeno-poslovna zona Mali Zdenci	Popunjena	45.000,00		
	Poduzetnička zona Hodošan	U pripremi	31.631,00		
Donji Vidovec	Poduzetnička zona Bistrička Kalanica	Spremna za ulaganje	42.680,00	3	45
	Poduzetnička zona JUG -	Popunjena	124.000,00		
Goričan	Gospodarska zona Čarda	Popunjena	13.000,00	6	700
	Gospodarska zona Istok	Spremna za ulaganje (regionalni značaj)	21.106,00		
	Sirkovišće	Spremna za ulaganje	135.000,00		
	Gospodarska zona Granični prijelaz	U pripremi (regionalni značaj)	160.000,00		
Legrad	Gospodarska zona Kutnjak	U pripremi	1.100.000,00	0	0
Kotoriba	Poduzetnička zona Istok	Popunjena	71.643,00	12	275
	Poduzetnička zona Jug	Spremna za ulaganje (regionalni značaj)	190.815,00		

Prelog	Industrijska zona Istok – prva faza	Popunjena	440.000,00	24	1900
	Gospodarska zona Draškovec - Hemuševac	Spremna za ulaganje	65.000,00		
	Gospodarska zona Prelog Sjever	Spremna za ulaganje (regionalni značaj)	242.188,00		
Orehovica	Središnja gospodarska zona Međimurje	U pripremi (strateški značaj)	2.400.000,00	0	0
Sveta Marija	Gospodarska zona Buzovica	Spremna za ulaganje	151.102,00	7	30

Izvor: REDEA – evidencija stanja u poslovnim zonama MŽ; podaci prikupljeni od JLS putem upitnika

Aneks 15: Broj kreveta na području LAG-a 2012. godine

Grad/općina	Broj kreveta
Donji Kraljevec	35
Donji Vidovec	61
Legrad	20
Prelog	93
Orehovica	14
UKUPNO	223

Izvor: Turistička zajednica Međimurske županije i Općina Legrad

Aneks 16: Ukupna raspoloživa površina zemljišta i ukupno korišteno poljoprivredno zemljište

Općine na području LAG-a	Ukupno raspoloživa površina zemljišta, ha	Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište, ha
Donja Dubrava	770	648
Donji Kraljevec	1.663	1.432
Donji Vidovec	707	575
Goričan	870	702
Kotoriba	815	672
Legrad	2.538	2.232
Orehovica	1.814	1.673
Prelog	3.083	2.798
Sвета Marija	767	612
LAG UKUPNO	10.489	11.344

Izvor: DZS, Popis poljoprivrede iz 2003.g.

Aneks 17: Površina državnog poljoprivrednog zemljišta na području LAG-a

Grad/općina	Površina državnog poljoprivrednog zemljišta u ha
Donja Dubrava	455,68
Donji Kraljevec	374,56
Donji Vidovec	178,79
Goričan	410,54
Kotoriba	801,26
Orehovica	69,22
Prelog	513,63
Sвета Marija	368,84
Legrad	558
LAG UKUPNO	3.730,52 ha

Izvor: MPRRR, Uprava za poljoprivredno zemljište, 2010. godine

Aneks 18: Broj poljoprivrednih kućanstava i broj koza na području LAG-a Mura – Drava

Grad/općina	Broj. poljoprivrednih kućanstava prema ukupnom broju koza¹	Ukupni broj koza (Sanska i Alpina)²
Orehovica	10	180
Prelog	47	195
Donji Kraljevec	13	0
Goričan	19	16
Kotoriba	8	254
Legrad	31	277 ¹
Donji Vidovec	11	0
Sveta Marija	13	0
Donja Dubrava	12	42
UKUPNO ZA LAG	164	964

Izvor: ¹DZS, Popis poljoprivrede iz 2003.g.; ²HPA, 17.1.2013.g.

Aneks 19: Broj uzgajivača, broj goveda, junadi i teladi na području LAG-a Mura – Drava

Grad/općina	Broj uzgajivača	Broj goveda	Broj junadi	Telad	
				muška	ženska
Orehovica	35	524	83	31	25
Prelog	86	1.100	299	60	49
Donji Kraljevec	24	625	228	19	11
Goričan	6	11	2	1	0
Kotoriba	3	5	1	0	1
Legrad		105	55	40	74
Donji Vidovec	5	57	10	1	1
Sveta Marija	12	181	8	6	19
Donja Dubrava	9	1.464	1.329	104	0
LAG UKUPNO	180	4.072	2.015	262	180

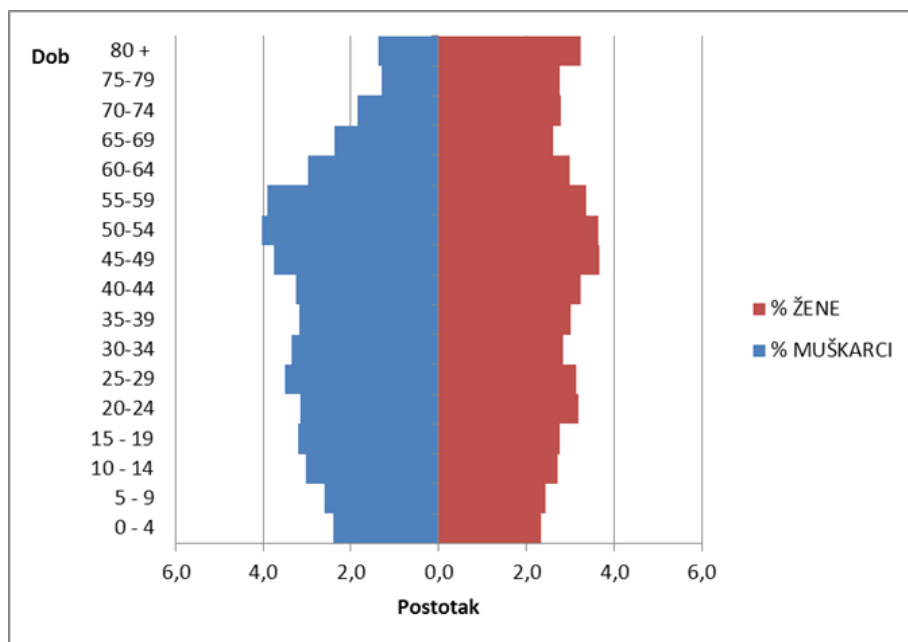
Izvor: HPA, 2013.g. i Općina Legrad

Aneks 20: Broj poljoprivrednih kućanstava prema ukupnom broju svinja i broj svinja na području LAG-a Mura – Drava

Grad/općina	Broj polj.kućanstava prema ukupnom broju svinja	Broj svinja
Orehovica	279	4.349
Prelog	941	9.298
Donji Kraljevec	509	5.458
Goričan	391	2.005
Kotoriba	288	914
Legrad	433	1.450
Donji Vidovec	221	868
Sveta Marija	369	1.502
Donja Dubrava	280	1.044
LAG UKUPNO	3.711	26.888

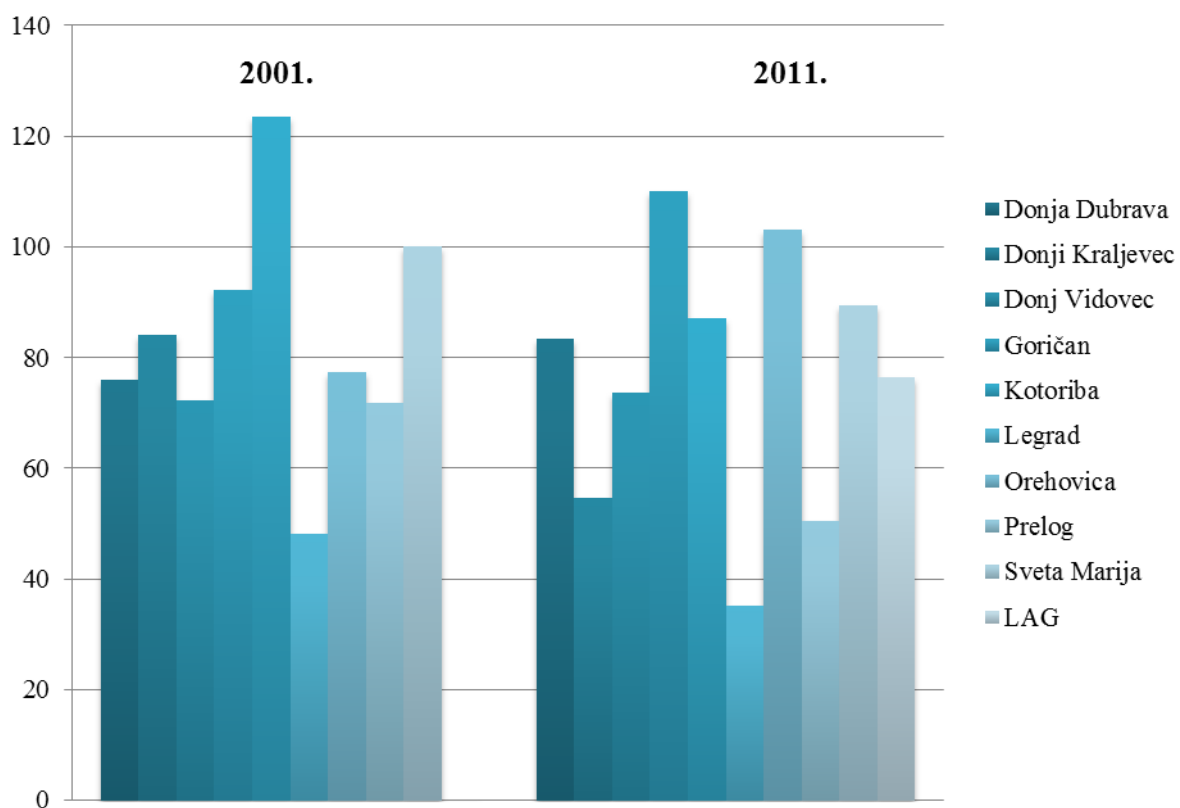
Izvor: DZS, Popis poljoprivrede iz 2003.g.

Aneks 21: Demografska piramida za 2011. za področje LAG-a Mura – Drava

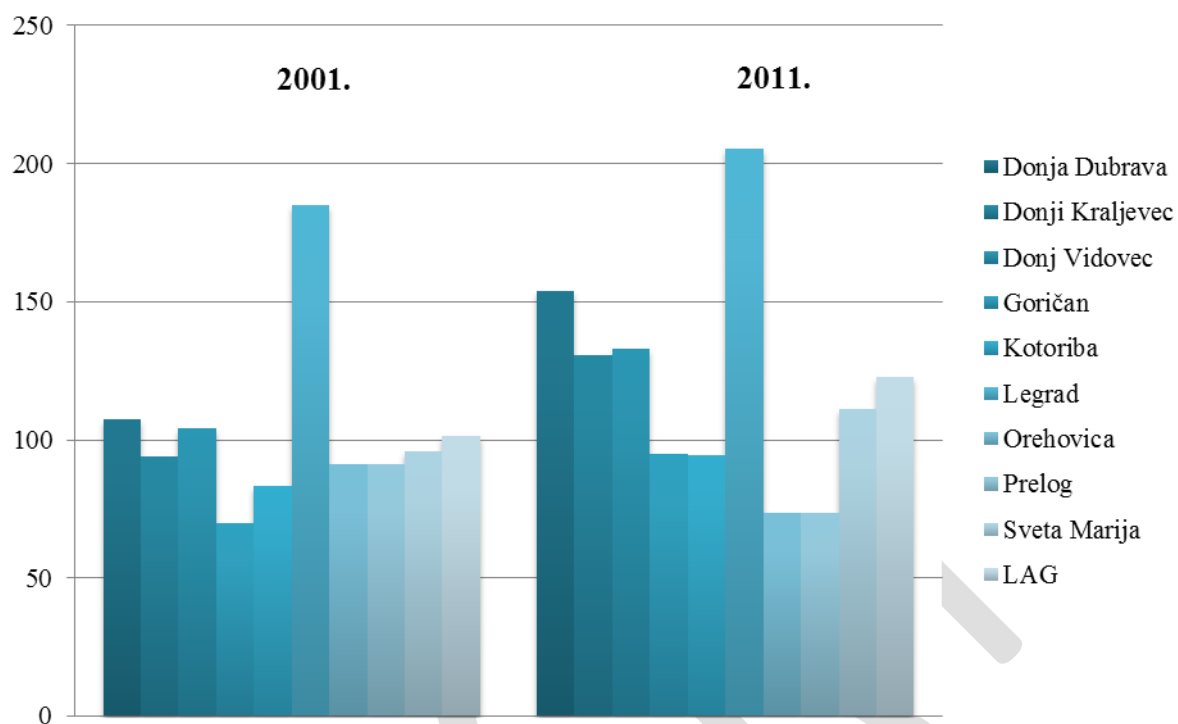
Izvor: Izrada autora prema podatcima DZS-a, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.

Aneks 22: Vitalni indeks na području LAG-a Mura – Drava u 2001. i 2011.

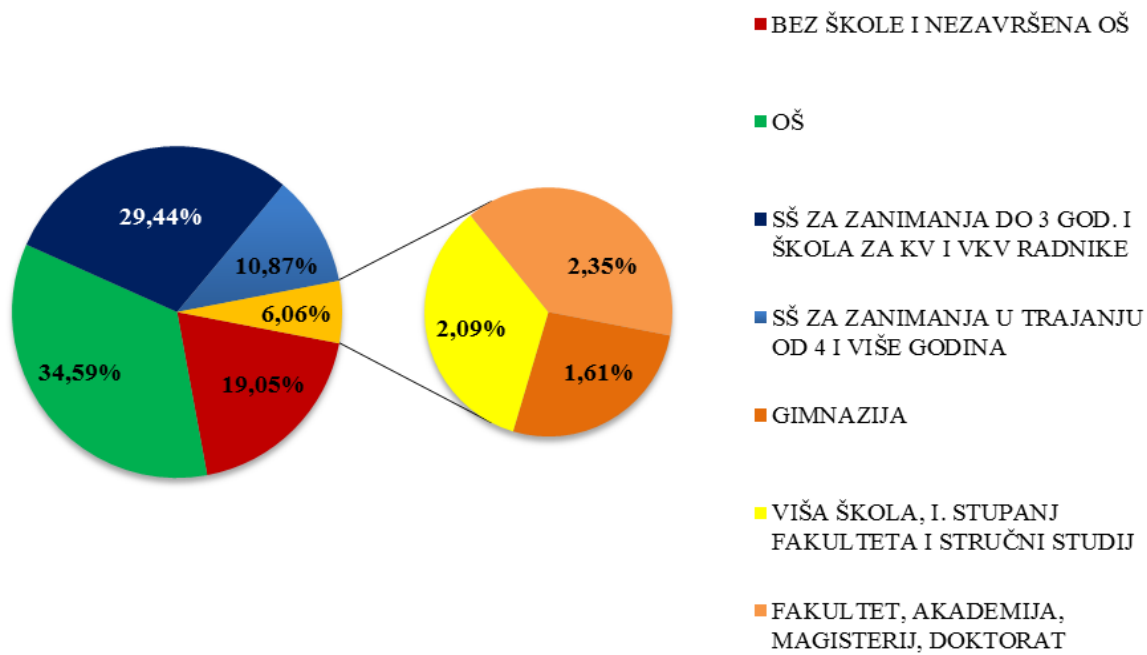
Izvor: Izrada autora prema podacima DZS; Priopćenja i statistička izvešća; Prema programu publiciranja za 2012.; Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2011.; Br.7.1.1, (19.7.2012.)

Aneks 23: Indeks starenja na področju LAG-a Mura – Drava

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.

Aneks 24: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a Mura – Drava po stupnjevima obrazovanja

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a, stanovništvo staro 15 i više godina prema starosti, spolu i razini završene škole, po gradovima/općinama, popis 2001.

Aneks 25: Prikaz broja djece u osnovnim školama na području LAG-a, školska godina 2012./2013.

Škola	Broj djece (1.-4. razred)	Broj djece (5.-8. razred)	Ukupan broj djece
OŠ Donja Dubrava	67	128	195
OŠ Donja Dubrava, PŠ Donji Vidovec	62	/	62
OŠ Hodošan	57	107	164
OŠ Hodošan, PŠ Sv. Juraj u Trnju	30	/	30
OŠ Hodošan, PŠ Palinovec	25	/	25
OŠ Goričan	91	126	217
OŠ Orehovica	131	143	274
OŠ Orehovica, PŠ Podbrest	24	/	24
OŠ Prelog	223	265	488
OŠ Prelog, PŠ Cirkovljan	28	/	28
OŠ Donji Kraljevec	48	60	108
OŠ Draškovec	53	59	112
OŠ Kotoriba	150	156	306
OŠ Sveta Marija	48	98	146
OŠ Sveta Marija, PŠ Donji Mihaljevec	27	/	27
OŠ Legrad	35	66	101
OŠ Legrad, PŠ Veliki Otok	7	/	7
OŠ Legrad, PŠ Selnica Podravska	6	/	6
OŠ Legrad, PŠ Kutnjak	10 ⁶	/	10
Umjetnička škola Miroslav Magdalenić, Područni odjel u OŠ Donji Kraljevec	26	19	45
Umjetnička škola Miroslav Magdalenić, Područni odjel u OŠ Orehovica	13	8	21
UKUPNO	1.161	1.235	2.396

Izvor: podaci Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i sport Međimurske županije, podaci Općine Legrad

⁶ Svaka od tri područne škole Osnovne škole Legrad ima po jedan mješoviti razred za učenike od 1.-4. razreda.

Aneks 26: Broj učenika prema smjerovima u posljednje tri školske godine, Srednja škola Prelog

Srednja škola Prelog – smjer:	2010./2011. šk. god.	2011./2012. šk. god.	2012./2013. šk. god.
Opća gimnazija	115	108	114
Ekonomist	116	108	104
Turističko – hotelijerski komercijalist	81	87	91
Kuhar	86	92	90
Konobar	20	20	20
Pekar	14	11	14
Mesar	17	24	24
Slastičar	20	17	17
Pomoćni kuhar i slastičar	19	25	33
UKUPAN BROJ UČENIKA	488	492	507

Izvor: podaci Srednje škole Prelog

Aneks 27: Popis indikativnih projekata koji se planiraju prijaviti za dobivanje potpore iz IPARD programa u razdoblju od 2013.-2014. Godine

Projekt	Prijavitelj	Mjera	Ukupni iznos u kunama	Javna potpora
Drvene mobilne kuće	Stolarija-pilana Zadavec d.o.o.	302	1.895.000 KN	568.500 KN
Spavanje na sijenu	OPG Zadavec	302	200.000 KN	100.000 KN
Mljekomat – izravna prodaja kozjeg mlijeka	OPG Zadavec	302	200.000 KN	100.000 KN
Promicanje proizvoda napravljenih po tradicionalnoj recepturi	OPG Fuček Bermanec	302	900.000 KN	450.000 KN

Aneks 28: Iskustvo općina na području LAG-a u implementaciji projekata

Općina	Naziv projekta	EU sredstva	Nacionalna sredstva
Donja Dubrava	IPA prekogranična suradnja Mađarska-Hrvatska: Školovanje projektnih menadžera	x	
	Zeleni dječji vrtić	x	
	Preko staza prošlosti na zajednički put	x	
	Projekt kanalizacija	x	
Donji Kraljevec			
Donji Vidovec	IPA prekogranična suradnja Mađarska Hrvatska	x	
	Modernizacija cestovne infrastrukture		x
	Obnova doma kulture		x
Kotoriba	Projekt izgradnje kanalizacije i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	x	
	Projekt u okviru EIB II: sanacija nerazvrstanih cesta (sufinanciran od strane Ministarstva regionalnog razvoja)	x	x
Legrad	Projekt u okviru EIB II: Izgradnja dječjeg vrtića u Legradu (sufinanciran od strane Ministarstva regionalnog razvoja)	x	x
	Opremanje dječjeg vrtića (sufinanciran od strane Ministarstva regionalnog razvoja)	x	x
	Uređenje objekata u vlasništvu Općine Legrad (Sufinanciran od strane Ministarstva regionalnog razvoja)	x	x
	Izgradnja vodovodne mreže za TRC Šoderica (sufinanciran od strane Ministarstva regionalnog razvoja iz sredstava EIB II)	x	x
Orehovica	Uspostava prekogranične romske kulturno-turističke transverzale „DROM“ te razvoj romskog kulturno-turističkog proizvoda	x	
	IPA 2008, faza II, potpora Romima	x	
	EIB II – izgradnja nove zgrade OŠ Orehovica	x	
	EIB II – izgradnja pristupne ceste novoj OŠ Orehovica i izgradnja ulice Zrinskih u Vulariji	x	
	Sanacija deponija Jacine i Prošišće (sufinancirano od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost)		x
	Izgradnja Doma kulture i vatrogasnog spremišta u Podbrestu		x
	Izgradnja sportsko-vatrogasnog objekta u Orehovici		x
	Rekonstrukcija i izgradnja prometnica		x
Prelog	IPA IV Operativni program za razvoj ljudskih resursa OP HRD 2007-2009, Faza 3- Partnerstvo na djelu	x	
	IPA IV Operativni program za razvoj ljudskih resursa OP HRD 2007-2009 – Mladi na tržištu rada	x	
	IPA III Prekogranični program Mađarska-Hrvatska 2007-2013 (u suradnji s Gradom Letenye): „Sajam uz most na Muri“	x	
	IPA III Prekogranični program Mađarska-Hrvatska 2007-2013 (u suradnji s Gradom Letenye): Razvoj sustava za pročišćavanje otpadnih voda u Gradu Letenye i sustava kanalizacije u JZ dijelu Grada Preloga)	x	
	Izgradnja infrastrukture u Gospodarskoj zoni Sjever Prelog		x
	Izgradnja dizala Glavna 33		x

	Radovi na Glavnoj 35		x
	Sanacija odlagališta otpada Gorice		x
	Rekonstrukcija zgrade Glavna 33		x
Sveta Marija	Izgradnja vrtića u Svetoj Mariji		x
	Obnova domova kulture u Svetoj Mariji i Donjem Mihaljvcu		x
	Sanacija ceste od Donjeg Mihaljevca do željezničke postaje		x
	Izgradnja ljetne pozornice i uređenje parka		x
	Uređenje gospodarske zone Buzovica		x
	Izgradnja sportske dvorane		x
Goričan	IPA Prekogranična suradnja Mađarska-Hrvatska	x	
	Rekonstrukcija društvenog doma i objekata sportske namjene		x

Aneks 29: izgled upitnika korištenog za prikupljanje projektnih ideja

**PRIJEDLOZI PROJEKTNIH IDEJA ZA
LOKALNU RAZVOJNU STRATEGIJU LAG-a MURA-DRAVA**

PODNOŠITELJ PRIJAVE /PREDLAGATELJ PROJEKTA			
Naziv predlagatelja:	Adresa:	Kontakt (telefon, e-mail, faks):	Vrsta predlagatelja (uprava, JLS, poduzeće, udruga i dr.):
Ime i prezime kontakt osobe, funkcija:			
O PROJEKTU			
Sektor projekta (gospodarstvo, poljoprivreda, turizam, obrazovanje, infrastruktura, okoliš, kultura, sport, civilno društvo i dr.):			
Ciljevi projekta:			
Aktivnosti projekta:			
Geografsko područje na kojem se izvodi projekt	Lokacija:		
U kojoj je fazi predloženi projekt:	☐ u tijeku ☐ pripremljen za provedbu, ali nije počeo ☐ u tijeku je priprema ☐ prijedlog, faza idejnog rješenja		
Procjena ukupnog trajanja projekta	Broj mjeseci:		
Procjena proračuna projekta	U kunama/eurima:		
Partneri i/ili suradnici na projektu:			
Koliko od ukupnog proračuna projekta možete osigurati vi samostalno i/ili sa partnerima?			
Može li se projekt prijaviti za jednu od navedenih IPARD mjera?	☐ 101 ☐ 103	☐ 301 ☐ 302	☐ ne znam ☐ ne

Zahvaljujemo na ispunjavanju upitnika!